

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino v celoti. — Posiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. — Kdor hodi sam po njega, plača na leto s posiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Položaj.

Notranji minister grof Toggenburg je odstopil. Ni hotel več s Seidlerjem po poti proti Čehom in Jugoslovanom. Nemci še namreč z zadnjimi odredbami niso bili zadovoljni, ampak so zahtevali več. Grof Toggenburg pa je rekel, da, dokler se češki in jugoslovanski regimenti nahajajo ravnatoko na fronti kakor nemški, dokler slovansko prebivalstvo mora v zaledju prenašati vsaj take križe in težave kot nemško, ne bo delal protičeške in protijugoslovanske politike. Je rekel in šel. Na njegovo mesto je poklical Seidler ravnatelja dunajske policije viteza Gajerja, ki ni nikjer drugod služil kot na Dunaju, ki torej razmer po državi ne pozna. Njegova edina zasluga je, da je bil načelnik in poveljnik dunajskih policajev. Seidler je menda hotel s tem zagroziti avstrijskim narodom, da bo odsedaj postopal z njimi po policijsko. Toda tudi Gajerjev se ne bojimo več.

Isti dan, ko je Seidler odstopil Toggenburga, pa so Poljaki postavili Seidlerju stolec pred državni zbor. Pa dvadnevem posvetovanju v Krakovu namreč je predsedstvom Poljskega kluba sklenilo, da za Seidlerja in njegovo ministrstvo ne glasuje več. — Brez Poljakov pa sedanja vlada v državnem zboru nima večine. Nemci so že bili strašno ošabni. Seidler je postopal kakor majhen paša, sedaj pa so postali vsi skupaj naenkrat majhni. Sedaj čakajo, ali si Poljaki ta teden še vendar ne premislijo. Jutri v petek, dne 21. t. m., se bo namreč Poljski klub na Dunaju posvetoval zopet o položaju. Položaj se je torej nerazjasnjen. Ali bo šel Seidler ali pa bo ostal ter vendar skušal v parlamentu dobiti večino vsaj za začasni proračun, ali pa bo vladal brez parlamenta. To troje je mogoče.

O jugoslovanskem vprašanju se sedaj pri nas in po celim svetu veliko piše. Pri nas, ker se Ogrji in Hrvati posvetujejo o rešitvi jugoslovanskega vprašanja, po celim svetu, ker je ententa v Versaillesu sklenila, da sočustvuje z boji Poljakov, Čehov in Jugoslovanov za njih svobodo.

O miru se seveda sedaj trenutno nič ne govori, ker je na naši in na nemški fronti ofenziva. Po končanih ofenzivah pa bo mirovno vprašanje na vsak način zopet v ospredju, morda bolj kakor že kedaj poprej.

Jugoslovansko vprašanje.

Gospod Seidler, ministrski predsednik na Dunaju, so prepovedali, da na zborovanjih in v listih ne smemo več agitirati za rešitev jugoslovanskega vprašanja v smislu majniške deklaracije. Toda Seidler obračajo, Bog pa obrne.

Ko mi moramo molčati na zborovanjih in naši listi izhajati z belimi lisami, se je začelo v Avstro-Ogrskem več kakor kedaj poprej pisati in razpravljati o jugoslovanskem vprašanju. Kako neki to, to pa so vendar vsemogočni gospod Seidler prepovedali, o tem vprašanju misliti, govoriti in pisati? To je prišlo tako, da se je sedaj Ogrska začela baviti z jugoslovanskim vprašanjem.

Mi seveda nismo zadovoljni z načinom, kako se Ogrji bavijo z našim vprašanjem. Ni dovolj, da igrajo že Hrvatsko in Slavonijo na vrvice, zdaj še hočejo dobiti tudi Dalmacijo in Bosno ter Hercegovino pod svojo nadoblast. Da bi se ustanovila iz vseh teh dežel državna enotnost in da bi se tej državi priključili tudi Slovenci, o tem še seveda nočejo ničesar slišati. Toda mi se spominjamo časov, ko Ogrji sploh o jugoslovanskem vprašanju niso hoteli niti razpravljati, zato smo mirni, ker smo prepričani, da bodo prišli časi, ko se bodo pečali z jugoslovanskim vprašanjem tudi v smislu, kakor si je mi predstavljamo in mislimo.

V poročilih, ki govorijo o zanimanju Ogrrov za jugoslovansko vprašanje, je interesantna posebno ta vest, da baje hoče naš cesar dati na avstro-ogrsko narode oklice, kakor ga je izdal prejšnji cesar za Poljake, v katerem bo povdaruil svojo odločno voljo, da želi in hoče rešiti želje jugoslovanskega naroda po združenju. Kaj bodo neki rekli k tej vesti štajerčanci, ki še so preč kratkim, plačani in neplačani, sedli na Dunaj, da zaustavijo silni časovi tok med Jugoslovani? Ni še pretekel mesec in vsi njihovi napledi so se že porušili v prah.

Za Jugoslovane pa nastava iz vsega tega nauk,

da ne smemo nikdar obupati, če tudi se za par trenutkov skrije solnce za oblake. Solnce je taše, in nihče ga nam ne more vzeti. Mi gremo proti soncu in vseh je strah. Jugoslavija je naše sonce.

S. K. Z.

Slovenska Kmetijska Zveza si je na svojem sešizju v Mariboru ustanovila lastno tajništvo, ki je pripravljeno nuditi vsakemu članu vse, kar more nuditi javni urad ljudske organizacije. V zadevi, v kateri si član S. K. Z. ne zna sam pomagati, n. j. se zaupno obrne na strankino tajništvo.

Voditelji S. K. Z. so tako zaposleni z javnimi posli, da ne morejo vsi vsakega, kar zabava danes vsak član ljudske organizacije od nje. Ta nedostatek naj izpolnjuje strankino tajništvo. Ono naj ohranja in vzdržuje sliko naših voditeljev in stranko, kot ona velja, kot ona javna potreba strankinega člana naj ne ostane neuslišana in neupočevana. Tem večja je potreba strankinega tajništva, ker je moral mož in mladenič, ki sta bila že večkrat manj z javnim posli seznanjena, v vojsko, a ostala je doma žena in mladenka, ki še sta se komaj v vojskini čobi morali začeti zanimati za javne posle, doem je prišlo domače ognjišče in gospodinjstvo njih glavnih skrb.

Toda tajništvo zasleduje tudi višje cilje. Stranka je politična in vsed tega ima strankino tajništvo vsiti tudi politične naloge. Organizacija, ki je med vojsko veliko trpela, je treba zopet izpopolniti. Res je, da je veliko mož in mladeničev, ki so bili in bi bili organizirani strankini člani, morali v vojsko. Iz tega pa izvira tem svetleša dolžnost njih mož in mladeničev, ki so ostali doma, ter tudi žene in deklet, da se tem tednje oklenejo naše organizacije.

Naša stranka mora postati močnejša in trdnja organizacija, ki bo za vse boje sposobna in dobro pripravljena. Kadar je treba govoriti, treba je, da govorimo vsi enako, kadar je treba molčati, molčati bomo vsi, kadar je treba trpeti, trpeti bomo vsi, kadar bo treba dejanj, nastopiti bomo vsi brez izjeme. Postati moramo solidarni naša družina, v kateri vsi za enega in eden za vse. Isto bjo brezpogojno za svojo skupno čast in dobrobit.

Tudi naše stališče nasproti drugim strankam na Slovenskem štajerju je treba določiti. Sedaj so vremena, v katerih je treba največjega napora in

LISTEK

„Pranger“.

(Januš Golec.)

(Keneo.)

Prižgal je žveplenko in ga osvetil celega. O, da, da, podsrečki pranger je bil to z razločno izklesano številko 1776. Pod to letnico pa so bile 4 luknje za pripomo meča in lesenega žezla. Da bi ga nikakor ne ukajila temna vinska klet, je še potegnil iz žezla zloženo leseno merilo in nameril na stebro po dolžini 215 cm, na širokost v četverokotu pa 30 cm. To je bila mera, katero si je moral tedaj kar v spomin zapametovati vsak podsrečki tržan in tržanček.

Pranger je bil torej zopet najden, pa kako z njim v Podsredo brez voza in konj? Eden od orožnikov je zastražil klet s prangerjem, drugi in župan pa sta se podala okrog po St. Petru, da naprosita kako vprego. Pri tej priliki sta pač lahko razločno čitala iz šentpeterske knjige ponosa. Vsak se jima je zaničljivo in prezirljivo posmehnil, češ: Samokolnico že posodim, voza in konj pač ne! Po dolgem in mučenem iskanju ter moledovanju se je vendar le našel tudi med Šentpetrani Elifalt. Pogodil se je za v srebru izplačano svoto 12 gld., da bo potegnil najdenega prangerja iz St. Petra v Podsredo. Z lastnim blatom oštrafotane krave so prišvajdrale z gnojnim vozom pred Gabronovo gostilno, da se naloži brezglava prangersko breme. Kamen je nakladal sam žu-

pan podsrečki in oba žandarja prav lastnoročno. Orožniki so še zaslišali in zabeležili izpoved fantov in odpeljali prangerja s kravami v Podsredo. Šentpeterski generalni štab se je sicer jezil, da je ovenilo in izginilo njih tržanstvo kot majnikov cvet, pa vili so se od krohot, ker doslej še ni nikdo prevajal tržkih pravic s kravami na gnojnem vozu. Fantje-bojevniki, junaki v boju in zatvornicah jezika, so onega dne zopet pili vino.

Pripeljali so prangerja iz šentpeterskega izleta nazaj v Podsredo proti mraku in večeru dne 11. aprila 1882. Ves trg je oživel pri pogledu na staro davno in sveto čuvano svetinjo. Otroci, ženske, mošje, starci in Juzi, vse se je zbralo krog krav in gnojnega voza s prangerjem. Peljali so ga na prostor ropa, stopivši v posvet: kako zavarovati za prihodnost spomenik, da se bo lahko ustavljal in kljuboval tatinsko roparski roki. Sama luknja v črno zemljo se je izkazala kotkrat nezadostno ter pre-slabo. Močnejše od zemlje je pač železo, tako so gruntali Podsrečani.

Tržkega kovača so pritegnili k seji in se zedinili v toliko, da dobi pranger-begunec odslej novi podstavek po dolgem in širokem na 215 cm, na debelebo pa 22 cm. Na to kamenito ploščo bo pa prikovan pranger z debeloželeznima drogovima ob dveh straneh.

Navdušenje za dragotnošne naredbe ter varnostne naprave pri spomeniku je bilo tem večje, ker so našli celo prangerjevo glavo, ki bi naj bila odsedaj spojena s telesom z železom in kitom. V St. Petru je videl župan na prangerjevih prsih venec, predlagal

je Podsrečanom tudi zelen nakit za vrnivšega se oropanega sina.

Sklepi tržke srenje, priseženi pod milim nebom — so se uresničili in izvršili takoj drugega dne. — Pranger je zopet zagospodaril nad Podsredo z z železom pritrjeno glavo, sam prikovan od dveh strani na nov podstavek. Takega sem ga videl, obiskal in počastil tudi jaz v vojnem letu 1918.

Krav, gnojnega voza in krvavo drago plačanih 12 gld. pa podsrečki župan tudi ni pozabil. Podhujšiti je pri tepežu poškodovane rojake, da so preganjali pretepače sodnijsko. Njih telesne poškodbe bile so tako na široko zevajoče, da jih ni mogel zalepiti kczjanski sod, ampak so izročili to prangersko pravdo celjski sodnji. Sodniki so bili vsi odločno na strani podjetnih Šentpetranov. Ti bi se bili tudi izmotali vsi brez zni iz te zadeve, da se niso sklicevali njih tožbe na preveč puščano kri, s krampi pretresene možgane in debelo črne hrge po celim telesu. Kri in rana so klicale sodnijsko kazen.

Največji mučenec med obsojenci je bil zopet — Sultan kot vodja in voznik. Prisodili so mu 1 mesec miru in odpočitka med štirimi stenami na samem z utemeljitvijo, naj kazen takoj nastopi, sicer bi se še lahko zmotil in zablodil prehitro v Podsredo, mesto v St. Peter. Za poglavarjem so se oddihali v temnici po 14 dni, po 1 teden, po 4 in 2 dni vsi ostali junaki sv. Petra. Izplačana jim je bila nagrada po važnosti ulog, katere so igrali.

Za poškodbe in rane so prejeli Podsrečani le malenkost, ker imajo dovolj vode v Bistrici, ki hrani v sebi baje ranocelno moč.

Po preštani kazni so šentpeterski fantje zopet

na silnejše borbe za naše narodne cilje. Druga načelna vprašanja je treba sedaj v medsebojnem sporazumu ne zaustaviti, pač pa začasno zapostaviti. Mi kakor druge stranke ostanemo zvesti svojim strankinim načelom, toda sedaj je naš cilj narodno združitev. Njivo so razorane, seme posejano, sejalne gredo v klas. Vremena, ki jih imamo sedaj, se ne bodo zopet stotletja in stotletja vrnila. Zato je treba zdaj druge boje o ustiti in izrabiti sedanje čase za visoke narodne cilje. Sedaj se brati ne smemo medsebojno napadati in blatiti, ampak zbirati vse svoje moči za skupne borbe. Vred tega ni naš namen, drugim škodovati, ampak zbirati samo to, kar je naše, ter se v zbranih četah postaviti ob strani drugih narodnih organizacij. Pač pa nadalje boj strankam, ki nasprotujejo našemu skupnemu narodnemu programu in ki se obenem vse brez izjeme tudi nasprotujejo v drugih načelnih naziranih naše stranke.

Vabimo torej vse naše somišljenike, da se trdno organizirajo okoli v bojih preizkušene Slovenske Kmetijske Zveze. Vajeni smo zmag, naj bi nam tudi sedanja velikanška borba za jugoslovansko misel — prinesla popolno zmago.

Vzgojimo si narodno ženstvo!

(Dopis od Sofie.)

Ne pravimo brez tehtnega vzroka: Ljubite slovenski materni jezik! Slovenska mati nas je rodila, slovenska mati nas je negovala, slovenska mati nas je učila prvo besedo. Ne bo preveč, če rečemo: Žena, mati je ona neusahljiva, vedno poganjajoča, vedno zeleneča korenina naroda. In ako hočemo, da je drevo naroda čvrsto in zdravo, moramo skrbeti za zravje te korenine, naše slovenske matere, slovenske žene, slovenske mladenke. Slovensko narodno vzgojena mladenka, žena, mati bo najboljši varuh slovenskega imena, slovenskega značaja hiše, nevstrahena družica moža-narodnjaka, varna podpora moža-slabiča, najboljša vzgojiteljica otrok, rešiteljica nestetih mož in mladeničev, ki bi se dali sicer zvabiti v razne zanke. Ceniti moramo znati zlato srce naše slovenske žene, naravno čistost in priprostost naše slovenske mladenke. A kdo sešteje žalibog naše in to celo boljše slovenske sinove, ki ne vedo ceniti — zlahko srce slovenske mladenke ali žene! Koliko je takih, ki brez potrebe in prevdanka vzamejo v zakon Nemko, nemčurško trajlo, ki sicer mrzijo vse, kar je slovenskega, a diši jim premoženje in dohodek ženinov in splon dragocena slovenska posest. In kaj je posledica? V hiši se nemško govori in moli, otroci se nemško vzgojujejo in Nemka tudi drugače gleda, da dobi nadoblast nad možem. Zakaj bi se učila žena slovensko, ko je mož tako nespameten, da Nemki na lobo zametuje svoje materinščino! Zahaja v nemško družbo, otroci slišijo samo nemško besedo, hoditi morajo samo v nemško šolo in mož-oče to gleda, prenaša samo rad, božjega miru.

Mož, odrezan od slovenske družbe, ne sliši nobene slovenske besede od svoje žene, od svojih otrok. Oče, sin slovenske matere, kot mladenič mogoče se navdušen narodnjak, gleda, kako njegovi sinovi rastejo v večjo slavo nenasične Germanije, psujejo vse, kar je slovenskega, kidajo sramoto na glavo svojega očeta.

Če hočemo biti res pravi Jugoslovani, bežimo proč od Nemki! Saj je poštenih Slovenk dovolj! Posebno na jezikovni meji pazimo, da se ne bodo vkradle Nemke ali nemčurke na naše slovenske domove.

Pomnimo pa tudi: Kakega duha bodo naše žene, takega bodo možje, takega bo ves narod. Vzgojimo si jih! Ena sama zavedna slovenska žena lahko narodu več koristi kot deset shodov ali govorov.

Dajmo našim mladencam in ženam višje izobrazbo v slovenskem duhu, da se ne bodo šopirile z nemškim govorjenjem, ampak z resnično izobrazbo in omiko, z iskreno rubeznijo in spoštovanjem do vsega, kar je slovensko. Samo zavedne Slovenke bodo mogle odpraviti nemški duh, nemškutarjenje in nemške šege, nemške časnike in knjige iz slovenske hiše. Narodnozavedno ženstvo je bilo in še bo glavni steber slovenstva, posebno naše Jugoslavije. Slovenska žena mora stati dika in ponos slovenskega moža, slovenske domovine. Društva, dekliške zveze in Marijine družbe, vzgojite nam krepostne mladenke, žene in matere!

Iz razdejanih bivališč ob beneški meji.

Tolminsko, 12. junija.

Kdor ne ve, vidi in spozna grozoto in razdejanje, ki jih je povzročila vojska, naj obišče fronto ob beneški meji, kjer je divjala vojska dve leti in pol ne da bi se premaknila. Na naši zemlji, katero so imeli Lahi zasedeno dve leti in pol, ni skoraj spoznati preostankov rodovitnih polj.

Vasi, vasice, skupine hiš so v razvalinah, posamezne hiše z obširnimi poslopji, ki so pred vojsko kakor vile kraljevate med lepimi nasadi, so dobesedno izginile, ne dobiš od njih ne lesu, ne kamenja, ne opeke, vse so Lahi porabili za zgradbo novih cest in jarkov. Nove ceste, poti in jarki so uničili lepe njive, travnike in tudi gozdove, posebno v višjih legah so vsled zgradbe cest na daleč zasuti travniki in njive z zemljo, gramozom in kamenjem, ki se še po strmini navzdol. Škoda je nepreračunljiva. Nepreravnostne jablane, hruške, kostanji in druga drevesa so posekana in izruvana. Le tupatam sameva kako drevo od granat okrašeno. Ubogo naše ljudstvo, katero je bilo ob izbruhu vojske od Lahov odpeljano v Benečijo, a se je po 12. ofenzivi, ker ga hitro se umikajoči Lahi niso mogli vzeti s seboj, zopet vrnilo na svojo grudo, ni več skoraj spoznalo svojega prejšnjega lepega, a sedaj tako razdejanega in uničenega sveta!

Marsikateri skoraj ni več ločil, kje je prej stal njegov dom. Stanovanj nobenih, zato so si ljudje za bivališča uredili podzemeljske kleti, kjer so še ostale. In v teh vlažnih prostorih naše ljudstvo, ki je toliko prestalo, vse zgubilo, sedaj počasi umira. Dokler so bili v Italiji, so bili z hrano dobro preskrbljeni, sedaj pa nimajo ničesar. Že sedem tednov niso dobili moke; ko je bila po sedmih tednih moka na poti, je bila zavrnjena v Trst. Za pol leta so dobili 10 dek obele na osebo. Kar so pa dobili krompirja in žita, so ga vsadili, oziroma vsejali. In sedaj ne poznajo ne kruha, ne polente, ne močnika in ne mleka! Kako pa živijo? Zelenjavo, t. j. travo kuhajo, to je že nekaj časa sem njih vsakdanja hrana. Mnogi so vsled slabega stanovanja in velikega pomanjkanja zabuhli v obrazu. Marsikateremu so vsled lakote otekale noge, da se komaj pregiba. Ali ni to počasno umiranje našega ljudstva? Dušni pastirji so internirani v Italiji, cerkve v razvalinah. Do bližnje cerkve bodisi na Beneškem bodisi na našem imajo po tri in več ur hoda, kamor pa zamorejo zahajati in tolažbe iskati le tisti, ki imajo še nekaj moči, slabotni in bolniki pa iščejo tolažbe v molitvi v svojih tužnih bivališčih.

Mož, ki ima oteklo nogo, da se komaj pregiba, je videl duhovnika potovati mimo njegove podzemeljske kleti. Poprosil ga je, naj ga spove, kar je duhovnik, ki je dotičnega moža kakor tudi mož duhovnika že od že od prejšnjih časov poznal, z veseljem tudi storil. Ko je spoved opravil, zdihnil je dobri mož potolažen: „Hvala Bogu, vsaj spovedan sem, ako me Bog naglo pokliče.“ Ti ubogo naše ljudstvo, ali si to zaslužilo? Cernihovski.

Pšenica pri nas, na Ogrskem in v Ameriki.

Zaloge stare pšenice so popolnoma izrpane — vse upa in kaže na novo žetev. Pravijo, da pšenica sicer lepo kaže, a da tam, kamor je segla zadnja sijana, pšenična letina ne bo posebno sijajna. Iz Washingtona se poroča, da je letošnja pšenična letina v celi Ameriki tako bogata, kakor že desetletja ne. Samo Severna Amerika je pridelala blizu 19,6 milijonov bušlov pšenice (1 bušel = 36½ l), t. j. za eno tretjino več kot leta 1917. Pšenica je neki izjemno kakovosti. Odvišne zaloge se že večinoma vse pokupili Angleži in Francozi. Se bogatejša je baje žetev pšenice v Južni in Srednji Ameriki. Tudi Avstralija je zadovoljna s svojo žetvijo. Vse to daje našim sovražnikom upanje na zmago. Francoski ministrski predsednik je rekel pred nekaj dnevi pariškimi časnikarjem: „Kruha in sicer belega kruha bo imelo naše prebivalstvo in vojaštvo tudi v bodoče dovolj, s čimur pa se Nemčija ne more ponašati. Mi bomo jedli poltice, Nemci pa oirobe. Četudi prodira sedaj nemška armada proti Parizu, glad bo Nemce prisilil, da bodo še radi nehali z vojskovanjem.“

V Nemčiji se slišijo glasovi, da je treba vso letino v Nemčiji, v Avstriji, Rumuniji, na Balkanu in v zasedeni Ruski popolnoma zapleniti in jo izročiti državi. Kmetu-pridelovalcu pa bi se naj dajalo moko in kruh na karte kakor nepridelovalcem.

S takim protikmetiskim načrtom pa ne bomo, ker se razun prijateljev nadaljevanja vojske — vsenemcev — nihče več ne zavzema za tak načrt zasege žetve.

Oddaja žita bo pri nas baje letos nekoliko drugačna kot lani. Okrajna glavarstva že te dni določajo, koliko naj posamezne občine oddajo žita, koliko ovasa, koliko fižola, koliko krompirja, koliko sena, in slame itd. Če se bo to, kar oblast zahteva, oddalo, bo baje promet in uporaba preostankov popolnoma prost. A malo je pri nas ljudi, ki bi to verjeli. Saj se je lansko letino rekviriralo kar po štiri do šestkrat. In vsakokrat so Claryjevi rekvizitorji rekli: Ne pridemo več, to je zadnja rekvizicija. A čez mesec dni ali še prej so zopet prišli. Občine naj do gotovega roka naznanijo oblasti, ali morejo dati toliko, kot je predpisano. Naj občinski možje natanko premerijo, ali bo mogoče dati toliko kot bo predpisalo okrajno glavarstvo. Če ne, naj takoj (rok bo kratek) ugovarjajo proti previsoki odmeri. Prihodnjé bomo natančneje poročali o tej važni zadevi.

Cene žitu so krivično določene. Na Ogrskem bodo plačevali letošnjo pšenico po 74 K 100 kg, pri nas pa samo po 42 K. Ogrski krompir stane 45 K, avstrijski — 15 K 100 kg. Enaka razlika je pri drugih pridelkih. Na Ogrskem lahko državni poslanci spravijo kmetijske zahteve do veljave, ker zboraže državni zbor. Pri nas v Avstriji pa Nemcem na ljubo vlada noče sklicati državnega zbora.

popivali na tuj račun, ker so molčali o krivdi višjih pred sodnim stolcem in v sponah temne ječe.

Boj in pravda za posest podsrečkega prangerja je razkoreninila v srei vseh Sentpetranov, kal mržnje do Podsrede. Z roparsko roko niso upali več zgrabiti kamna pravice, saj ga ščitijo žandarjski bajoneti in sodnijski paragrafi. Da bi pa tle ogenj srušila v srei še poznih sentpeterskih otrok, so naprosili in pregovorili domačega organista, da jim je zavaril prangersko pesem in jej vsilil narodni napev.

Prangerska pesem.

Vel'ka žalost me obdaja,
stiska me do dna srca,
slišat s stajerskega kraja
kaj tak žalostnega
od prangerja.

B'li so dnevi že minili
svetka velkanočnega,
k St. Petri pa sklenili,
iti so po prangerja,
Oj, prangerja!

Tam v Podsredi v tih noči
vkradli in naložili ga,
Bežali so na vse moči,
da pala glava je z voza,
od prangerja.

Komaj dan se je zuzumral,
ko so pripeljali ga,
vsak je v veselji praval,
zavol' ljub'ga prangerja.
Oj, prangerja!

Al' Srenjani so žalovali:
„Kam je zdaj pravica šla?“
Našo čast so odpeljali,
našega prijatelja.

Oj, prangerja!

Dva žandarija naprosili,
ž njima purgarja tud' dva,
gor na voz so poskočili,
da so šli po prangerja.

Oj, prangerja!

Vse karkoli je na svetu,
le prav hiter konec ma;
malo časa bli veseli,
so v St. Petri prangerja.

Oj, prangerja!

Glejte žalost to nesrečno,
vpregli voloka so dva,
iz St. Petra čez Skopečno,
Odpeljali prangerja.

Oj, prangerja!

Z veseljem pričakovali
so Srenjani ga doma.
Z voza vzeli, spoštovali
ljud'ga prijatelja.

Oj, prangerja!

Mi pa žalost zdaj pustimo,
rajš nalijmo vinčeka.
Žejno grlo napojimo,
in pozabimo prangerja.
Oj, prangerja!

Od leta 1882 do danes je zatoni več nego za en človeški rod let. Pred nedavnim časom je prikipel pohlep po prangerju zopet do vrha. Sentpeterski fantje so vozili svojo vaško inteligenco iz Rajhenburga po cesti proti domu. Popivali so vsi v Podsredi. V temno pozni noči so izpulili vozniki prangerja — glavo in jo skrili na svoj voz.

Te njihovo postavolomno početje je zapazila še pravočasno neka tržanka, ki jim je izmaknila skrivaj dragoceno glavo, roparjem pa podtaknila na voz zelno glavo, da so jo peljali v vas sv. Petra.

Sentpetrani trdovratno tajijo ta sramotno zjavljeni napad zopetne poizkušnje za pridobitev tržkan pravice. Podsrečani pa kujejo v zvezde slave tržanko, ki je otela domačo svetlinjo novodobnega zasnega. Pranger vlada, diči in dviga slavne Podsrede tudi v vojnih časih kot trg z vsemi prastarimi pravicoami.

Koncu teh vrst bi pa še dodjal jaz Podsrečanom pameten in odkrito misleč nasvet: Svetovna vojna se nagiblje koncu. Ugasnilo bo menda sovraživo narodov, nikakor pa se ne bode ublažila in usahnila želja Sentpetranov po posesti kamenitega mejnika že stoletnega prepira. Bolj kot kdaj pred izbruhom te vojne je slišati po St. Petru klic na boj in osvoboditev prangerja. Vojno odlikovani Sentpeterski junaki bodo poskusili po sklepu svetovnega mira še enkrat sosedno borbo za trajno priboritev prangerja in njegovih tržkan pravice. Podsrečani, ko bode razje enkrat angel miru svoje peruti nad evropskimi narodi, skrijte in spravite prangerja izpred tržke hiše Stev. 39 v temno skrivno klet, da ne uide še enkrat na Sentpeterske sentpeterske v očena naših vinskih sedev.

Nаша ofenziva proti Italiji.

V soboto, dne 15. junija, zjutraj zarano je avstrijska armada od Adrije do švicarske meje začela z ofenzivo. Od vseh štirih avstrijskih armad, ki prodirajo v Italijo, je poverjena glavna naloga armadi hrvaškega junaka feldmaršala pl. Borojeviča, ki je dosegla v treh dneh ofenzive lepe vspehe in se nahaja ob srednjem toku reke Piave, katero je že tudi prekorčila. Levo krilo Borojevičeve armade pod poveljstvom generala Wurma je zavzelo Capo Sile, prekorčilo kanal Fosetta in se nahaja 15 km severno od Benetk. Armada nadvojvode Jožefa je v gorovju Montella vplenila 73 topov ter prodira vedno dalje. Italijanski vrhovni poveljnik Diaz je pričakoval glavni sunek od armade feldmaršala pl. Konrada na gorovju Asiaga, kjer je zbral ogromno število svojih rezerv. Kakor hitro se bi posrečilo pl. Konradu stretni sovražni odpor v gorovju in prodreti v beneško ravnino, bi bile vse italijanske armade notri do Benetk prisiljene k umikanju. Radi tega so se Lahi vrgli z veliko silo proti Konradu. Borba je zelo srdita in zahteva velikih žrtev. — Do dne 19. t. m. se naši ujeli že nad 30.000 Lahov.

Slovanski junaki pohvaljeni.

Pri sobotnem napadu na Italijane so šle slovanske čete kot prve v boj. Svojo dolžnost so izvršile tako hrabro, da jih je moralo vrhovno poveljstvo izrečno pohvalno omeniti v uradnem poročilu. Slovanske čete so s tem, kakor že neštetokrat, vnovič dokazale, kako prazna in hudobna so natančevanja gotovih nemških krogov o nezanesljivosti in iznajzvu. Vojno vodstvo je gotovo o slovanskih četah drugačnega mnenja, ker bi jim sicer ne dalo najtežjih nalog in bi ne začelo ofenzive z njimi.

15 km pred Benetkami.

Uradno se dne 15. junija poroča: Armada generala Wurma stoji le še 15 km severnozahodno od Benetk ter 10 km zahodno od naše črte v začetku naše ofenzive. Vsled tega prodiranja se nahajajo Benetke že v območju naših topov.

5000 topov.

Italijanski listi pišejo, da obstreljujejo Avstrijski italijanske črte iz 5000 topov. Gromenje topov se prav razločno čuje v Benetkah in v Padovi.

Razne politične vesti.

Trg Vuzenica za deklaracijo. Občinski zastop trške občine Vuzenica je dne 16. junija sklenil, da se v polnem obsegu pridružuje jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917, zadevajoči združenje vseh Jugoslovancev pod žezlom slavne habsburške vladarske hiše, izreka poslancem za njih neumorni trud najtoplejše zahvalo ter prosi, da vstrajajo pri upravičenih zahtevah. — Slava zavednim Vuzeničanom!

Nemški kršč. socialci in socialni demokratje so se dne 18. t. m. na Dunaju izjavili za sklicanje državne zbornice. Poslednji so celo zahtevali, naj se zbornica takoj skliče.

Kaj so dosegli tisti nemčurji, ki so romali na Dunaj? Nič, prav nič! Nobenega navdušenja ni več. Vse se jim posmehuje in s prstom kaže za njimi — glej, to so tisti, ki bi radi, da bi slovanski kmet še nadalje užival nemški „žegen“ v obliki nasilnih revizij. To so tisti, ki jim ni prav nič mar, če vojska traja magari še 20 let.

To so tisti, ki se jim v zaledju prav dobro godi in jim ni treba iti na fronto in jim ni treba stradati kruha. Nemškutarski generalštab s svojim pohodom ni prav nič dosegel nasprotno, mi smo vsaj spoznali sedaj vse tiste, ki pljujejo v svojo lastno skledo. Zaveden slovanski kmet s studom gleda tako početje.

Vedno stari in nepopoljšljivi so naši Nemci. Z ozirom na sedanjo italijansko ofenzivo priobčuje ponedeljkova „Tagespost“ članek, katerega izvajanja grečo za tem, da so vsi uspehi na italijanskem bojišču zasluga — Nemcev. „Nemški narod in avstrijska država sta dva pojema, ki se ne dasta ločiti“, pravi „Tagespost“. Dokler bodo med Nemci vladali taki nazori, je seveda vsak sporazum nemogoč.

Koroški nemčurji. Za nedeljo, dne 9. junija, so zbornali koroški in štajerski posilineni nemškutarske in renegate iz štajerskih in koroških nemškutarskih gnezdi, da bi na tem volkstagu ubijali jugoslovanskega zmaja, dočim vlada nam Slovincem dosledno prepoveduje vsako zborovanje, še celo zborovanja društev. Na tem volkstagu so med drugimi govorili znani „večni kandidat“ Francelj Girštmaier z Maribora, ki v zadnjem času prav pridno havzira po Koroškem, kjer bi rad vjel kak državnozbornski mandat. Razven par obrabljenih stavkov, katerih se je naučil na pamet, in katere pove na vsakem nemškem volkstagu, ni ta možicelj povedal prav nič novega. Govoril je tudi znani Jaka Lučovnik, župan iz Žih-

ov na Koroškem, ki je govoril v slovenskem jeziku. Toda mož je imel smolo. Se predno je končal govor, se je odstranila večina zborovalcev. Po soglasnih poročilih ni bil ta shod nič drugega, kakor zoper koroško slovensko duhovščino in ljudstvo vprizorjena podla gonja, obrekovanje in hujskanje!

Nemški volkstag na Dunaju. Tudi na Dunaju so imeli preteklo nedeljo svoj nemški volkstag, o katerem celo nemški listi pišejo, da ni bil na njem zastopan nemški narod, ampak so kot govorniki nastopili samo taki poslanci, katerim se tresejo hlače za svoj državnozbornski mandat, in da je bil ta nemški volkstag nekak „Kasperlteater“. Se po olnoma strinjamo!

Volkstag v Iglavi. Preteklo soboto so Nemci imeli svoj volkstag v Iglavi na Moravskem. Kot govornik je med drugimi nastopil tudi predsednik avstrijske poslanske zbornice dr. Groß, ki je v imenu Nemcev zahteval, da se uvede v Avstriji nemščina kot državni jezik, prosto pot nemštva do Adrije, da se brezpogojno odklonijo vse želje in zahteve avstrijskih Slovanov, ki po njegovem mnenju hočejo razbiti in razkogat našo državo ter da se mora Avstrija zgraditi nanovo in sicer na nemški podlagi. Torej Nemcem vse, Slovanom pa nič!

Mi marširamo naši boljši bodočnosti nasproti! Rodoljub s pohorskih višin nam piše: Tisti, ki so zavedne Slovence leta 1914 naznanjali, so se trudili vsled slabe vesti kolikor mogoče skriti ostati. Ministrijska komisija je preiskala dogodke iz žalostnega poglavlja našega naroda in morda spoznala krivice. Ali si je dobro zapisala imena denuncijantov, ki so želeli videti nedolžne žrtve? Ali je ministristvo primerjalo tista imena z imeni onih, ki so zdaj bili puščeni na Dunaj? Če je primerjalo, je moglo dognati, da je bilo med njimi tudi več tistih, ki so nas leta 1914 ovajali. Posel, ki so ga leta 1914 nekaznovano izvrševali in jim je prinesel toliko peklenskega veselja ob zapiranju nedolžnih, so začeli znova. Takrat so tožili spodaj pri nižjih oblastih z začasnim uspehom. Sedaj so poskusili svojo srečo na najvišjem mestu. Utis tamgori more biti le eden in temu primeren tudi uspeh: Slovensko ljudstvo zaupa svojim voditeljem, hiti naravnost za njimi. V roke svojih poslancev polaga vse ljudstvo v tem odločilnem trenutku svojo usodo, ker Bog je dal sebi zvestemu narodu ob velikem času velike moče. Priljubljeni so bili naši poslanci, sedaj so še veliko bolj, odkar imajo v programu Jugoslavijo. Število nemčurjev naj se še tako pomnoži z onimi, ki so ostali doma in samo v duhu romali, to je le majhen odstotek proti ogromnemu številu narodnih županov in odbornikov, ki jih imamo v vsakem okraju na naši strani; nemčurji izginejo proti premoči kmetjskih mož, žen, fantov in mladence, ki jih imamo organizirane v vsaki župniji. Naši štajerski slovenski poslanci, za katerimi stoji naša ljudstvo, so za nas odločujoči činitelji, s katerimi tudi vladar računa. Prva in zadnja beseda je njihova. Ves trud nemčurjev in vsenemcev je popolnoma zaman. Mi marširamo naši boljši bodočnost nasproti!

Slovenci, Slovenke,
darujte za Tiskovni dom!

Rodoljubi, spominjajte se slovenske
šole v Mariboru!

pa naj prideta Bosna in Hercegovina pod Ogrsko. Poslanec Sandor je sicer za politično zvezo z Nemčijo, ni pa za gospodarsko zvezo z Nemčijo. Slovaški poslanec Juriga zahteva, da se izvede zakon za narodnosti na Ogrskem ter zahteva, da se poučuje v slovaških šolah v slovaškem jeziku. Zahteva dalje, da ogrska vlada izda slovaške šolske knjige, ker potem ne bo slovaški narod navezan na — češke knjige.

V Bolgariji imajo krizo. Ministrski predsednik Radoslavov je moral odstopiti, ker vlada splošna nezadovoljnost proti njemu, ker ni pridobil Bolgariji cele Dobrudže do izliva Donave in ker ga dolžijo, da je on zakrivil veliko pomanjkanje živil v Bolgariji. Šel je preveč na roko Nemčiji, katere je izvozila že skoro vsa odvišna živila iz Balkana, tako da trpi sedaj ubogo ljudstvo na Balkanu hud glad.

V italijanski zbornici se je vršila razprava o državnem proračunu. V trenutku, ko je naznanil državni zbornici ministrski predsednik Orlando, da je Avstrija pričela z novo ofenzivo na celi fronti ter da so njene čete prekorčile reko Piavo, se je zbornice polastil strah in razburjenje, ki je bilo tako silno, da so bile vse nadaljne razprave nemogoče in je bila vlada prisiljena, do nadalje prekiniti zasedanje zbornice.

Rekviriranje sena na Štajerskem.

Dne 18. junija se je vršilo pri štajerski cesarski namestniji posvetovanje glede rekviriranja sena v tekočem letu. Zastopane so bile razne gospodarske organizacije in tozadevni uradi. Deželni odbor je zastopal deželni odbornik dr. Verstovšek, poslovalnico slovenskih poslancev poslanec Pišek, Kmetijsko društvo je med drugimi zastopal tudi župan Roblek iz Žalca.

Naznanilo se je od grofa Clarya, ki je posvetovanju predsedoval, da zahteva urad za prehrano od štajerske 8000 vagonov sena in 2000 vagonov slame. Kulturni nadzornik Peter je predložil načrt, po katerem ključu bi se ta količina razdelila na posamezne okraje. Vzel je za podlago število živine v deželi po zadnjem štetju dne 28. aprila t. l. Izjavil je, da potrebuje vsako gospodarstvo za vsako glavo živine na dan po 15 kg sena; če vsak gospodar odtegne vsaj pol kilograma od te dnevne, na glavo računane količine za oddajo, se s tem že more zbrati zahtevani kontingent (zahtevana količina sena) v deželi. Na podlagi tega ključa so se množine tudi razdelile procentualno na posamezne okraje.

Ta račun izgleda na prvi trenutek jako vabljev in sprejemljiv. Toda izkušnje iz prejšnjih let dokazujejo, da je v resnici nemogoče nabrati v deželi te velikanske množine. O teh predlogih se je vnelo živahno posvetovanje. Posebno je povdarjal deželni odbornik dr. Verstovšek, da so te vladne odredbe glede dobave sena se zopet izdale za poldrug mesec — prepozno. Gospodarji še danes ne vedo, da se seno ne sme izvažati iz občine v občino, zato ne morejo občine imeti popolne kontrole vsega pridelanega sena. Zahteva, da se brzojavnim putem pooblasti občine, da si vsaj uradno zagotovijo, od katerih gospodarjev in v kolikih množinah se izvažajo seno iz dotične občine, ker le na ta način zamore vsaka občina varovati svoje pridelke in potem odmeriti vsakemu posamezniku pravično oddajo. Nadalje je zahteval dr. Verstovšek, da se deluje od vseh strani in tudi od namestnije na Dunaju za to, da se zniža zahtevani kontingent (količina). To je prvi pogoj, ako hočemo v deželi zares zadostiti oblaštenim zahtevam. Posebno je opozarjal na zahtevo, da se morajo pridelki sena na zemljiščih, katere ima vojaška uprava v najemu, in tudi pašniki vzeti v račun zahtevane količine dotične občine, ker bi sicer bile te občine preveč obremenjene. Na vsak način je pa tudi potrebno, da se radi velike množine, ki se zahteva, da se določi, koliko si sme vsak gospodar za vsako živinčico na dan vračunati, do kolike množine ima torej pravico razpolagati. Tem zahtevam so pritrili večinoma vsi zastopniki, le vojaški zastopnik posredovalnice za nabavo sena se je branil, da bi se upošteval pridelek od vojaške uprave najetih zemljišč v to, kar mora dotična občina oddati. Sklenilo se je, da se tozadevno posreduje pri vladi. Župan Roblek je posebno to točko najtopleje podpiral in se skliceval na izkušnje, katere imajo tozadevno zlasti občine na Spodnjem Štajerskem.

Tudi mestni zastopniki in socialni demokratje, zlasti poslanec Resel, so podpirali zahteve kmetjskih zastopnikov po znižanju kontingenta (količine slame in sena). Cesarski namestnik pa je podal izjavo, da je kontingent določen od ministrstva, kjer se skorogotovo ne bo dalo ničesar doseči, kakor je to že v seji izjavil zastopnik iz Dunaja.

Tedenske novice.

Duh. vest. Vlč. g. Valentin Mikuš, župnik v St. Juriju ob južni žel., je imenovan za kn.-šk. duh. svetovalec.

Častni občan. Občinski odbor občine Šardinie pri Veliki Nedelji je v svoji izredni seji dne 25. ma-

V ogrski državni zbornici se je vršila te dni razprava o državnem proračunu. Poslanec Landauer zahteva, da se Hrvatska, Dalmacija, Bosna in Hercegovina ne smejo združiti v eno državno telo, pač

ta t. l. izvolil mnogozaslužnega, v splošni dušni in telesni blagor neumorno delujočega milostljivega g. Frančiška Moravec, kanonika in stolnega župnika v Mariboru, svojim častnim občanom. Čestitamo!

Naša somišljenikom. Sedaj, ko si je ustanovila Slovenska Kmetška Zveza svoje tajništvo, ji je mogoče misliti zopet na podrobno strankino organizacijo. Želja vodstva S. K. Z. je bila, da svoj program naznani in se o njem posvetuje na posebnem občnem zboru. Toda naznanjeni občni zbor za Celje nam je bil, kakor znano, od vlade prepovedan. Ker pa čas hiti in morejo biti vse stranke za bodoče boje strogo in dobro organizirane, za to mora vodstvo delati sedaj na lastno odgovornost. Prosimo pa, da nam somišljeniki upošlejo svoje nasvete in želje, in nadalje da nam pri započetih organizaciji grede dobrohotno na roko. Že najbližji čas se bomo obrnili do svojih somišljenikov s posebnimi predlogi.

Na novi maši č. g. o. Mihaela Pribožič, frančiškana v Rajhenburgu, je nabral g. Gabrijel Planinšek potom licitacije (pečene piške) 205 K za slov. šolo v Mariboru. Čast vrlim Rajhenburžanom, ki so se odzvali vabilu nabiratelja z velikim veseljem in v razmeroma majhnem krožku z lepo svotico dejansko pokazali svojo narodno zavest. Posnemajte!

25letnica ravnateljstva Robiča. Iz Ljutomer se nam poroča: Pretekli mesec je minilo 25 let, odkar je prišel šolski ravnatelj g. J. Robič na našo Franc. Jožefovo šolo kot šolski vodja. Dolžnost nam je, da se spomnimo tega redkega jubileja, kajti g. slavljeneec ima za našo šolo mnogo zaslug. Koliko truda in skrbi je imel z opremo in uravnavo novega šolskega poslopa. Njegovo delo je tudi ustanovitev Podporne družstva za ubožno mladino, po kojem dobe otroci učne pripomočke in drugo. Njegovo vzorno in krepko vodstvo ter delovanje na šolskem polju priča mnogo priznanih pisem in zlati zaslužni križec. Mnogo truda ima posebno še sedaj z razdelitvijo raznih živilih kart. Hvala Bogu, da se mu zopet krepijo fizične moči, ki mu jih je zrahljala bolezen v zimi. Želimo, da ohrani Vekovečni našega dičnega g. jubilarja še mnogo let v prid naši šoli in slovenski šolski mladini!

Odlikovan poročevalec. S fronte se nam piše: Te dni je bil odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno II. razreda večkratni poročevalec „Slov. Gospodarja“ vrlji slovenski mladenič Franjo Bečan. Kolajna je bila poslana k našemu polku od vrljih 20. joveev, s katerimi je bil odlikovanec v mnogih vročih bitkah. Slovenskemu junaku, ki se že na tri leta nahaja na bojišču in kateri je bil že prej odlikovan z bronasto svetinjo in Karlovim čenim križem, vsi prijatelji in znanci iz srca čestitamo!

Konj ubil svojega gospodarja. Od Sv. Kriza na Murskem polju nam pišejo: Občespoštovano občitel! Murskičev iz Salinec je zadela strašna nesreča. Rajni g. Murskič kot zaveden katoliškonaroden Slovenec zasluži, da mu iudi „Slov. Gospodar“, kojega zvest naročnik je bil gotovo nad 20 let, postavi majhen spomenik. Ne moremo se sprijazniti z mislijo, da vrlega g. Murskiča ni več mek živimi, tega moža-pštenjaka, kajti padel je močan stebel križevske župnije. Murskič se je peljal dne 24. maja proti večeru zdrav in vesel v Ljutomer k nekemu sorodniku. Kdo bi si mislil, da se bo pripeljal nazaj kot mrlič! Ko se je v Ljutomeru poslovil, se je nič hudega sluteč vozil proti domu. Kar naenkrat se pri kolodvoru sploši konj vsled nekega psa, skoči v občestni jarek, Murskič pa je padel z glavo naprej pod konja, ki ga je z zadnjima nogama udaril tako strašno, da mu je zdobil črepijo. Murskič je bil pri priči mrtev. Ves razdivjan ga je vlekel konj še do pol kilometra daleč, tam ga je pustil in divjal do bližnje vasi Noršinci. — Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 26. maja, v spremstvu treh čč. gg. duhovnikov ob ogromni udeležbi župljanov in vseh gg. županov križevske župnije. Č. g. župnik so mu govorili ginljivo slovo in pevec pod vodstvom g. nadučitelja so zapeli pretresljivo nagrobno. Ko so spuščali rakev v grob, ni ostalo nobeno oko suho, njegovi trije otroci so pač z njim izgubili skrbnega in ljubečega očeta, sovaščani blagega sosedu, občina in modrega in vestnega župana. Žalujejo sorodnike naj tolaži ljubi Bog! — Rajnemu večni mir in pokoj! Hvaležen mu spomin!

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p.t.: Za Tiskovni dom nabrala po fari frankolski dekleta 25 prilik pobiranja podpisov za Jugoslavijo: Neimenovana 10 K, Urška Čečko 1, Marija Vrišer 2 K, Roza Petelinšek 1, Neža Medved 1, Marija Gregorc 60 v, Roza Vrečko 1, Julijana Medved 1, Fr. Čretnik 20 v, Terezija Ravnak 1, Pavla Pintar 40 vin., Jožef Gorenšek 1, Marija Podpečan 1, Marija Založnik 4, Franca Slosar 40 v, Marija Čretnik 1, Nežka Ravnak 30 v, Franček Pintar 60 v, Franc Pintar 3, Marija Plešnič 1, Neža Lamut 1, Jožef Lamut 1, M. Medved 1, Jožef Podgoršek 10, Roza Sojč 1, Martin Vrenko 1, Jernej Kresnik 1, Marija Kresnik 1, Joz. Vrišer 1, Marija Vrenko 1, Amalija Vrenko 1, Mar. Venko 1, Andrej Pecl 1, Roza Operčkal 2, Iv. Landekar 2, Franca Skaza 1, Blaž Skaza 1, Apolonija Operčkal 2, Kristina Vezenšek 60 v, Marija Gregorc 40 v, Ana Gregorc 40 v, Urška Gregorc 1, Martin Žerdoner 1, Urška Žerdoner 1, Jožef Veisenbah 2, Katarina Bezenšek 2, Nežka Bezenšek 2, Ana Kopačkar 2, Roza Kopačkar 2, Angala Kopačkar 1, Marija

Esih 1, Marija Podpečan 1, Jera Selčan 1, Franca Gorenšek 2, Volave Marija 40 v, Ivana Prebil 40 v, Minka Šošter 80 v, Terezija Seles 40 v, Amalija Selčan 1, Lojzka Selčan 1, Jožef Poznak 1, Marija Pohirk 1, Marija Jakop 1, Ana Jakop 1, Marija Kitek 1, Jozefa Kitek 1, Lucija Kitek 1, Jožef Kitek 2, Jera Kitek 2, Julijana Kok 1, Marija Polenšek 2, Fr. Polenšek 1, Terezija Hrovat 2, Amalija Ravnak 1, Marija Ravnak 50 v, Blaž Goršek 2, Helena Medved 1, Julia Košec 1, Terezija Vrenko 50 v, Marija Znidar 1, Marija Skaza 50 v, Alojzija Znidar 50 v, A. Rihtar 1, Julijana Vrečko 1, Marija Novak 60 v, M. Skaza 50 v, Peter Leva 40 v, Frančiška Šoštar 2 K, Ivanka Žerovnik 2, Marija Kamenik 2, Bobik Jožef 2, Matija Bobik 1, Marija Vrečko 1, Marija Medved 40 v, Marija Znidar 1, Vincencija Slosar 1, A. Stejničnik 1, Marija Šoštar 40 v, Bernard Medved 1 K, Nekdo 40 v, Marija Grušovnik 1, Jernej Ošovnikar 1, Lojzka Šošter 1, Manika Podpečan 1, Franca Podpečan 60 v, Helena Petre 1, Cecilija Trebovšek 40 v, Ivana Hriberšek 4, Franc Jakop 1, Matilda Hriberšek 60 v, Janez Jakop 2, Mimika Jakop 1, Katika Pohirk 2, Marija Spielvogel 2, Elizabeta Slaus 2, Klara Skaza 1, Franca Korošec 40 v, Maks Hriberšek 60 v, Marija Skoflek 1, Terezija Medved 50 v, Antonija Kračun 1, Marija Slosar 1, Marjeta Gregorc 1 K, Amalija Kovše 30 v, Marija Štepihar 70 v, Anton Hribrnik 1, Ivana Veber 6, Roza Veber 5, Jur Gorenšek 2, Neža Volave 1, Ivana Venko 1, Ign. Venko 10, Alojzija Volave 2, Ana Venko 2, Marija Volave 2, Matilda Bobnar 70 v, Dominik Podjavoršek 1, Marija Podjavoršek 1, Marija Pušnik 2, Franca Šoštar 1, Gašper Šoštar 1, Eliza Medved 40 v, Jernej Šoštar 1, Terezija Hribrnik 1, Matija Podgoršek 2, Jozefa Korošec 2, Anton Vrišer 3, Jozefa Orovnik 1, Marija Žerovnik 1, Nekdo 40 v, Gorenšek Franca 1, Skoflek Cirila 1, Drev Leopoldina 1, Mohorjani 5,90 K, Tratinik Martin, Sv. Rupert nad Laškim, 1; Strahovnik Jozefa, Skale, 10; Šaloven Marija, Skale 4; Vodusek Marija, Skale, 2; Terezija Jerič nabrala v Skalah 16 K; Neža Pernat, Pieterjev, Lovrene na Dravskem polju, 5; Stoinšek Jakob, kovaški mojster, Pleterje, 10; Drevensek Marija, Pleterje, 6; Jurič Terezija, Pleterje, 10; Lah Martin, župnik, Marija, Snežna, 30; Bregant Janez, vojak, doma iz Nebove, Sv. Peter pri Mariboru, 2,50; Marija Rojšek, Braslovce, 5; Marijina družba v Kapeli 150 K; Bralno društvo v Slivnici pri Mariboru od otredivte na Belo nedeljo za pisanko 100 K; Jožef Ledinek, Slivnica pri Mariboru, 4; Neimenovan iz Slivnice pri Mariboru 6; pri Sv. Tomažu pri Ormožu so darovali po 2 K Marin Terezija, Marin Alojz, Belšak Matilda, Rihtar Marija, Bezjak Marija, Ivana Müller, Neimenovana v Saveh 3; po 1 K Grašič Marija in Segula Marija; Vauhnik Miloč poročnik 47 pešpolk, 30 K; Nigert Franc, Slovenjvas, 50 v; na gostiji Leopolda Golob v Ljubnem 10 K; Kranje Franc in Minka, nadučitelj, Sv. Barbara pri Mariboru, sedaj poročnik, 100 K; Slavinec Janko, korporal, nabral pri stotnji saperjev 3-30, vojna pošta št. 365. 77 K; Neimenovan v Mariboru 20 K; Ratej V., postiljon, Sv. Jakob v Slov. gor., 5 K; Flis Anton, posestnik Sarna peč pri Zidanem mostu, 10 K; Hudovernik Pepca, Douže, 24 K; Hrastnik Franc, Sv. Lovrene nad Mariborom, 40 K; Gradišnik Marija v Framu 1 K; obitelj Velker namesto venca na grob gospe dr. Kac 10 K; Napotnik Ana, Tepanjski vrh, 4 K. — Dalje prihodnjic. — Prisrčna hvala! — Dr. Anton Jero v šek, ravnatelj Cinirove tiskarne v Mariboru.

Zopet roparji. V Gornjem Jakobskem dolu pri Mariboru so v noči od 18. na 19. junija vlomili neznan roparji — bilo jih je 12, večinoma v vojaški obleki in oboroženi s puškami in revolverji — v hišo posestnika Jožefa Drozg. Gospodinja, ki je bila oborožena z revolverjem, se jim je postavila v bran, a so ji izvili orožje iz rok ter ji grozili, da jo ustrelje, če jim ne izroči denarja in živili. Roparji se bili dobro poučeni, kje je eno in drugo. Vzeli so okrog 14.000 K denarja, zabelo, meso, moko, jajca in nekaj obleke. Ko so odhajali, so streljali v zrak. Tolpa je izginila v nočni temi neznanu kam. Orožniki in vojaštvo jih zasleduje. Sumi se, da so roparji dezertirji. — Od politične in vojaške oblasti zahtevamo, da malo bolj skrbita za varnost kmetijskega prebivalstva.

Gospodarske novice.

Kako se kmetu dobro godi . . . Vrl naš somišljenik iz ptujske okolice nam piše: V 22. številki piše „Stajerc“ med drugim tudi, kako se kmetu sedaj dobro godi. Denarja ima baje dovolj in tudi delati mu ni treba toliko nego poprej, njivo pa je rajši izpremenil v travnik itd. Toda le vprašajte danes našega kmeta ali kako ženo. Res je, da ima marsikateri kmet dandanes par kron več denarja, toda ali je to dobiček ali so to dohodki? Gotovo ne! To je le izguba stalnega premoženja. Hleve ima prazne, hišo in gospodarska poslopja napol podrti, polje negoteno, napol obdelano in s trnjem preraščeno. Ko bodo nastopile zopet redne razmere, mu za nabavo potrebnega orodja tiste sedaj prihranjene kronice ne bodo zadostovale. Kar se pa tiče glade čela, da mu sedaj ni treba toliko delati, pa pravim: Nemčurski obrekovalci kmetijskega stanu, zamažite si usta in bodejte tihi! Posebno ti, nemčurski „Stajerc“! Vedikanska laž je, da kmetu sedaj ni treba toliko delati. (Tako laž je zmogel le nemčur, ki nima nobene vesti

več. Le pridite malo, gg. Stajercijanci, pogledat ven na polje, kako se ljudje mučijo od zore do mraka, da pridelujejo kruh za mesta in armada. Vprašam: Kdo prideluje Ptujčanom zrnje? Ali jim ga morebiti Or-nig kar iz rokava strese? Taki so torej kmetijski prijatelji, kateri poznajo kmeta le ob času rekviriranja, ko pa nima nič več, pa mu vsi pravijo, datse mu dobro godi. Torej ali ste sedaj spoznali te volkove?! Taki so! Sram jih bodi! Vam slovenskim kmetovalcem pa kličem: Vsi na delo za svobodno Jugoslavijo! Kdor vidi, naj gleda, kdor sliši, naj posluša! — Proč z nemškutarji! Živela Jugoslavija! — A. F.

Kako bo letos z oddajo žita? Mariborsko glavvarstvo bo moralo od letine 1918 oddati 120 vagonov krušnega žita (pšenica, rž, ječmen in koruza), ovsa, ajde, prosa in fižola pa 80 vagonov. Mariborsko okrajno glavvarstvo namerava opustiti za letošnje leto vse rekvizicije, ki so gotovo vsem kmetovalcem zelo neljube. To bo pa mogoče le tedaj, če se mu bo posrečilo vse posamezne občine pridobiti za prostovoljno oddajo. Količina, ki jo naj občine oddajo, se jim bo naznanila že v najbližjem času. Okrajni žitni nadzornik in dva druga uradnika bodo stopili v zvezo z občinami in se bodo z njimi pogajali glede dodelitve količine, tako da ne bo nobena preveč obremenjena. Stvar občin pa bo, da bodo oddajno količino primerno in pravično razdelili na posamezne posestnike. Najboljša podlaga zato bo sedanje popisovanje obdelanih zemljišč. Dobro bi bilo, da bi vsaka občina imela prepis tega popisovanja. Da je prostovoljna oddaja lažje izvedljiva nego prisilna rekvizicija, svedoči občina Spodnja Poljskava, katere je leta 1917 prostovoljno oddala 4 vagone zrna in je bila zato popolnoma oproščena oddaje in vseh rekvizicij. A želeli bi bilo, da se zadeva res tako izvede, da bodo naši kmetje oproščeni rekvizicije. — Zantevati pa tudi moramo, da bo kmet z preostanki res tudi prostovoljno razpolagal in da bi se odpravile tudi nepotrebne mlinске karte.

Zasega pridelkov. Vlada je izdala naredbo o zasegi in upravljanju nove žetve. Splošno ostanejo v veljavi lanske določila. Razlika bo le ta, da bo letos upravljanje pridelkov še bolj strogo kot dosedaj. To določilo gotovo ne bo nikogar na deželi razveselilo. Ta določila so se skovala na predlog berolinske vlade. Med vladami Avstrije, Ogrske in Nemčije se je dosegel sporazum v toliko, da se bo v vseh teh državah z državnim upravljanjem in razdeljevanjem žita in drugih pridelkov enako postopalo. Najvažnejše bo ureditev mletve žita v kmetijskih mlinih. Tukaj nameravajo uvesti tako strogo nadzorstvo, da bo mlinarjem nemogoče kaj žita zamleti ali izmenjati brez mlinске karte. Naredba določa tudi podrobnosti glede mlatitve in takojšnje oddaje žita. Posebna komisija bo takoj ob mlatitvi in neposredno potem pri posestnikih pregledala zaloge žita in ukrenila vse potrebno, koliko žita se bo moralo oddati in koliko bo ostalo posameznim posestnikom. — O tej naredbi še bomo govorili. Čudno pa se nam zdi, da obljublja posamezna glavvarstva, da bo po prostovoljni oddaji uporaba žita na kmetih olajšana, vlada na Dunaju pa grozi z zelo strogimi odredbami pri mlinih in pri mlatitvi. Čemu plašite ljudstvo s celo kopico nasprotujočih se novotarij glede živil?

Pomanjkanje moke. Po celi državi so zaloge žita in moke skoro popolnoma pošle. Dobavo kruha in moke so uradno skrajšali na polovico. Vsled tega je nastalo posebno med delavstvom veliko razburjenje.

Razdelitev letošnjega žita na Ogrskem. Naredba o razdelitvi letošnjega žitnega pridelka na Ogrskem bo obsegala naslednje določbe: Vsak nad 15-letni kmetijski delavec ali delavka dobi na mesec po 15 kg moke, delavci pod 15 leti, ki ne opravljajo redno kmetijskega dela, dalje svoji kmetijski delavcev dobe po 12 kg moke na glavo in mesec. Ako bo letina dovoljevala, dobe kmetijski delavci in njih svoji še poseben navrček. Za vse druge osebe se določijo po 240 gramov moke na dan in glavo. Koliko bo znašal navrček za rudarje in za industrijske delavce, se določi kasneje. — In pri nas v Avstriji? Vlada ne pusti kmetu in delavcu niti toliko, da bi se mogel enkrat na dan napol nasititi. Zakaj imajo Madžari vedno prednost pred Avstriji?

Nahrbtnik in žrmlje. Iz Libere na Češkem nam poroča prijatelj lista, da so tamošnji nemški meščani prav zadovoljni s češkimi kmeti. Dan za dnevom romajo nemški in češki meščani na kmete in nosijo v nahrbtnikih domov koruzo, pšenico in druge vrste žita. Ker je oblast izdala naredbo, da se bodo žrmlje (domači mlini) zaplenili, so si meščani nakupili takoj še vsak po ene rezervne žrmlje. Ene so imeli shranjene za silo. In meščanom čisto dobro tekne ta debelejša moka, napravljena s temi domačimi mlini. Celo fini gg. profesorji meljejo doma žito za svoje družine.

Promet z živino. Deželna vnovčevalnica je od dne 15. aprila 1916 do dne 31. decembra 1917 oddala v promet 397.911 komačov živine.

Cene za živino. Na razna vprašanja odgovarjamo: Najvišja cena za krave je K 3.10, za bike in telce K 3.30 in za vole K 3.50 (več 1 K za prostovoljno oddano živino) za 100 kg. To so najvišje cene, katerih se ne sme prekršiti.

Cene prašičev. Graško namestništvo je določilo sledeče najvišje cene za prašiče (pri poljeletnih): 1. Zaklani prašiči: A. za mesnate prašiče: 1. za manj mesnate (slabše selene) 14 K za 1 kg; 2.

Dobro mesnate 14 do 16 K, B. Za špehnate prašiče: 1. Špehnati prašiči 16 do 18 K, prve vrste, težki 14 do 20 K, II. Za žive prašiče za vrsto A 25% manj in za vrsto B 20% manj nego za zaklane, A. za mesnate prašiče 1. manj mesnate 9—10 K, za dobro mesnate 10.50 do 12 K, B. Za špehnate prašiče 12 K 80 v do 14 K 40 v in za prima (prve vrste) težki 14 K 40 do 16 K. Cene veljajo za kraj, kjer se prašiči tehtajo in prevzamejo. — Zanimivo je, da so za naše (avstrijske) svinje nastavljen za 40—50% nižje cene nego za ogrske svinje. Se bolj čudno pa je, da stane špehnata zaklana svinja 18 do 20 K, a kmet mora oddajati speh za 9 K 20 v 1 kg. To je del štajerske salomonske modrosti pri določanju cen!

Napadi na voditelja prehranjevalnega urada okrajnega glavarstva Maribor. Uradno se nam poroča: Povodom napadov na okrajnega komisarja dr. Feliksa Lajnšič kot voditelja prehranjevalnega urada okrajnega glavarstva Maribor v št. 23 mariborske „Volkszeitunge“ z dne 8. junija 1918, je namestništvo odredilo uradno preiskavo pod vodstvom načelnika oddelka 2 namestniškega deželnega gospodarskega urada, okrajnega glavarja Adolfa Krausa, ki se je vršila dne 12. in dne 13. junija v Mariboru na licu mesta. Revizija je pokazala, da je poslovanje prehranjevalnega urada upravnotehnično, trgovsko in računsko popolnoma pravilno in da se z vso prizadevnostjo deluje na to, da se prebivalstvo kolikor mogoče zadovoljivo preskrbuje. Osebna nedotakljivost voditelja prehranjevalnega urada, okrajnega komisarja dr. Feliksa Lajnšič je brez vsakega dvoma ugotovljena. Brezimni dopisniki v časniškem dopisu objavljenih izvajanj so ostali žal namestništvu neznani in se jih zatorej v predmetu ni moglo zaslišati. Koflikor je bilo mogoče povzeti iz poročila v „Volkszeitung“, da se uvidejo o poslovanju posameznih zasebnikov poizvedbe, so dani ukazi poklicanim mestem.

Dopisi.

Maribor. Za mesto Maribor in okolico je proglašen strog pasji zapor. Stekli pes je vgriznil neko gospo Hermino Friedl. Imela je kar štiri pse. Dobivala je za nje baje celo živila na karte. Ne moremo ujeti, zakaj se dovoli gospodi rediti popolnoma nepotrebne pse in zakaj se živila ne dajejo raje ljudem!

Svečina. Presneto modro glavco ima naš Paskolo! Seveda, kot najzvestejši avstrijski državljani je smatral idejo, ki jo je skoval ptujski pek Ornik, za pametno ter se je tudi udeležil romanja na Dunaj k cesarju. Spoznal je, če bi se nam Slovencem le posrečilo priti do svobode, bi mu odklenalo, ker se je s svojim „ljubeznjivim“ obnašanjem zelo „priljubil“ domačinom. Poln svete, italijanske jeze se je torej brez premisleka odločil, da tudi on hoče videti dunajsko uro ter protestirati zoper združitev Jugoslovancev. Veste, padre Paskolo! Svečiniščani vam voščimo najboljše zdravje, da bi se še lahko večkrat na tuje stroške peljali na Dunaj. A povemo vam, da se vašega protesta prav nič ne bojimo. Vaše zapreke na potu do Jugoslavije so trhlje, vaš trud pa jalov. Lahko in nemčurji nimajo pri ustanovitvi Jugoslavije prav nobene besede. — Svečinski kmet.

Jarenina. Hranilnica in posojilnica v Jarenini ima svoj občni zbor 29. junija 1/2 9. predpoldne v posojilničnih prostorih. Jareninčani pridite!

Gor. Sv. Kungota. Na Dunaj se iz naših krajev sel samo eden in tisti „eden“ je tujeo, Lah. izmed domačih poštenih kmetov ni hotel nihče iti prodajati za nizkotno plačilo svoj rod, svojo srečo. Poskušali so pri naslednjih: pri županu g. Leberju na Solniku so že kar aro ponujali, a mož je odločno odklonil; nagovarjali so župana g. Bračka v St. Juriju, a tudi on ni hotel iti za tuje; enako sta storila gg. župana Kren na Plaču, Cilenšek na Vrčah. Tudi pri nas že mnogi pravijo, da jim je žal, da so dosedaj tako slepo sledili tujcu. Naši kmetje so sami dovolj pametni in ne rabijo tujega jerobstva. Opekariji pa naj ostanejo pri opaki.

Sv. Ana v Slov. gor. Prireditel našega bralnega društva preteklo nedeljo se je kljub vsem zaprekam imenito obnesla. Zagrizeni vsenemci in nemškutarji svojega podlega namena niso dosegli. Naša mladina je zdaj še bolj navdušena kakor prej in se vsenemskih zagrizencev in hujskačev prav nič ne boji. Kako je naša mladina izobražena in zavedna, je pokazala ravno preteklo nedeljo. Pripravila je nam lepo in izpodbudno zabavo z uprizoritvijo igre „Marjetka“. Čeprav je velika večina igrala bila še te prvič na odru, so vse svoje vloge prav dobro rešile. Tudi dimnikar iz Maribora nam je ugajal s svojim šaljivim nastopom. Pevski zbor je zapel več narodnih pesmi, med njimi rodoljubno pesem „Hej Slovenci!“, katero je občinstvo navdušeno sprejelo, ter prepevalo. Nedeljska prireditel je bila javni dokaz, da se naša mladina zaveda važnosti sedanjega časa ter da z navdušenjem stoji na braniku za Slovenijo in Jugoslavijo. Tega navdušenja ne bodo zatrli žandarji, če jih tudi pride stokrat več kakor preteklo nedeljo.

Sv. Trojica v Slov. gor. Odlikovan je Ludovik Kramberger z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Vrli junak je marljiv član Mladeniške Zveze pri Sv. Trojici.

Sv. Jurij ob Savinji. Dne 1. junija smo pospremili 11 zaklanjenih poltavih črnih žep in mase M.

Jaušovec iz Sovjaka. Zapustila je ta svet v 59. letu svoje starosti. Bolehala je več časa. Da je bila priljubljena, je pričal njen pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudstva. Bodi ji blag spomin!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Turobno-mogočno naznanjaj je naš veliki zvon po obširni župniji žalostno vest, da je preminila dne 6. t. m. pridna mladenka Alojzija Skuhala iz Iljaševca, stara 17 let. Vsemogočni poklical jo je lepega meseca rožnika tja k sebi, da mu tudi ondi goji rožice, ki so ji bile tukaj na tem svetu ljubljene. Bila je v rožniku rojena, imajoča v tem mesecu svoj god in v rožniku je tudi na svoj rojstni dan, dne 6. t. m., mirno v Gospodu zasopala. Vsi, ki so jo poznali, imeli so jo radi, kajti v otroških letih je razveseljevala s svojim ljubkim vedenjem, pridnostjo in nadarjenostjo dobre starše, strbnega dedeka in babico ter gg. katehete in učitelje: bila je ves čas vzorna učenka. Vsi žalujemo po njej. Umevno je, da jo je spremljalo veliko število sovrstnic k večnemu počitku. Z rožicami si se radovale, v rožicah si zasopale, z rožicami ogrnjena si odpotovale tja v nebeški vrt! Žalostne starše, dedeka in babico ter bratce naj tolaži ljubi Bog! Naše sožalje! Počivaj v miru, blaga Lojzika! — Dne 4. junija pa je umrla mlada žena in mati Matilda Ferenc iz Logarovec. Zadelo jo je srčna kap. Še pred eno uro zhičava, se je ob 5. uri popoldne mrtva zgrudila na dvorišču. Zapušča štiri male otročiče in globoko potrtega moža, ki je ravno prišel na dopust. Naj v miru počiva! — V petek, dne 14. junija, je presadil nebeški vrtnar ljubko rožico iz te solzne doline v svoj rajski vrt: pridno deklico Anico Kosi, edino hčerko posestnika Jožeta in Frančiške Kosi iz Iljaševca. Umrla je v nežni mladosti, stara še le šest let. Na sedmini je nabrala F. Santinova za dijaško kuhinjo v Mariboru 60 K. Globoko potrtim staršem naše sožalje!

Ljutomer. Dne 13. junija je umrla Marija Zorec iz Presike. Zapušča dva majhna otroka in moža na vojski. Uboga otroka! Ne bo jih več negovala srbna materina roka in mož bo zaman čakal kakega poročila od ljubljene žene. Stara je bila 41 let. Bog ji naj bo milosten sodnik!

Ljutomer. Občine Bunčani, Bučecovci, Veržej in Pristava so imenovali častnim občanom našega uradnega vodjo g. V. Kastner-Pöhr-a.

Haloze. C. kr. živinozdravnik v Ptuj, ki ima vrhovno vodstvo rekvizicije živine v ptujskem okraju, se ne mara ozirati na prošnje posestnikov v Halozah. Vinograde noče vračunati v skupno svoto obdelanih zemljišč. Ker pa so pri nas večinoma sami vinogradi, a malo njiv in travnikov, nam ne bo ostalo skoro nobene živine več. Haloze bodo uničene. S čim bomo opravili vožnje? Mleka ne bo in tudi gnoja ne. Kaj naj storimo? — Odgovor: Obrnite se na Vašega poslanca M. Brenčiča. Prosite ga, da posreduje pri oblasti v smislu Vaših prošnji.

St. Ilj pri Velenju. Dne 10. t. m. se je vršila poroka Josipa Koren, odličnega narodnjaka-mladeniča iz velespoštovane rodbine Koren, po domače Tomazin, v St. Ilju, z mladenko Mico Sredensko, po domače Pirnat, iz čislane in narodne rodbine v St. Ilju. Poročencem obilo sreče in blagoslova! — Na gostiji so darovali gostje znesek 32 K za pripravo spominske plošče v svetovni vojni padlih junakov občine, oziroma župnije St. Ilj pri Velenju. Za ta blagi in hvalevredni čin priskrba hvala!

Konjice. Dne 10. t. m. se je vršila v kapelici pri gradu Golič izredna slovesnost. Zlato poroko sta obhajala graščak g. Benedikt Herl in njegova žena gospa Klavdija Herl. Obenem se je vršila poroka vnučkinje zlatoporočencev gđe. dr. Marije Kloana, doktorice vsega zdravilstva, z vojaškim nadzdravnikom dr. Ježef Hrušakom. Poročal je mil. g. arhidijakon Franc Hrasitelj, kot priči sta prisostvovala mnogočastiti g. monsignor Jurij Bezenšek in g. Ivo Rudolf, prapoščak-medicinec. Še na mnoga leta!

Dobrna. Kmetijska podružnica na Dobrni priredi dne 30. junija v hotelu Union zborovanje, pri katerem bo govoril g. potovalni učitelj Franc Gorican. Časi so resni, treba se bo marsikaj pogovoriti. Zato vsi člani in sploh vsi kmetje pridite na zborovanje, ki bo popoldne ob treh. Zglasite se za umetna gnojila in plačajte še zaostale udnine.

St. Jurij ob južni žel. Politični shod se vrši pri nas dne 30. junija ob treh popoldne v prostorih g. Nendla. Govori poslanec celjskega okraja, dr. A. Korošec.

St. Jurij ob južni žel. V nedeljo, dne 23. junija, ob 3. uri popoldne priredi odbor kmetijske podružnice slovesnostno zborovanje, pri katerem bo izročil vođa c. kr. okrajnega glavarstva na slovesen način predsedniku kmetijske podružnice in ravnatelju dež. kmetijske šole g. Ivanu Belle, od presv. cesarja podeljeno odlikovanje za zasluge na kmetijskem polju. To zborovanje se vrši v prostorih ljudske šole. Vabijo se prijatelji slavljenca, udje podružnice in zastopniki kmetijstva, osobito sosednjih kmetijskih podružnic, da se po odposlancih udeležijo te slovesnosti. — Odbor.

Na Vranskem se vrši dne 23. junija v prostorih g. Brinovca ob 3. uri popoldne politični shod. Govori poslanec tega okraja dr. Korošec.

Celje. Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 23. junija, v vrtni dvorani „Belega vola“ Krekovo slavnost z govorom, petjem in igro „Boj za čisto“ Zlatko ob pol štiri po-

poldne. Vsi zaviedni celjski in okoliški Slovenci udeležite se v obilnem številu te slavnosti!

Celje. Vpisovanje v I. razred c. kr. samostojnih gimnazijskih razredov z nemškim in slovenskim učnim jezikom v Celju se bo vršilo dne 28. junija in dne 16. septembra t. l. od 8. do 9. ure dopoldne. Od 9. ure naprej sledijo sprejemni izpiti.

Rajhenburg. Za romarski shod ob obletnici posvečenja naše lurske cerkve vlada že več časa veliko zanimanje daleč naokrog. Letos se ga udeležijo zopet verniki iz Kranjskega, ker ni več prepovedan prehod čez Savo. Vršil se bo ta shod v znamenju goreče prošnje za srečni konec vojske in za mir. A trajal bo tri dni, namreč 30. junija, 1. in 2. julija. Vodili ga bodo č. gg. misijonarji od Sv. Jožefa nad Celiem. Dne 2. julija bo ob 10. uri dopoldne slavnostni govor, potem slovesna pontifikalna sv. maša, katero bodo darovali prem. g. opat trapistov, in slavnostna procesija z Najsvetejšim, s katero konča nameravano veliko slavlje v desetletnici, kar se je položil temeljni kamen prelepemu svetišču lurske Device v Rajhenburgu in v 60letnem jubileju Marijinih prikazovanj v Lurdu na Francoskem. Gg. duhovnike prosi župnijski urad v Rajhenburgu najljubše, da blagovolijo še opozoriti svoje vernike na ta cerkveni shod.

Podčetrtek. Za hrabro vedenje na bojnem polju je dobil srebrno kolajno I. razreda Rihard Slemenšek, ognjčar pri 142. kr. og. top. polku. Odlikovani je sin pokojnega g. nadučitelja v Podčetrtku in se svojem poklicu trgovski sotrudnik.

Planina. Kako more biti, da ste vsi tržani in vsi kraji okoli in okoli Planine prav in pošteno slovenski, a da se je vaš župan Ludovik Sešerko, rojen Slovenec in trgovec v vašem trgu, tako daleč zmotil, da je z nemškutarji pobegnil na Dunaj. Svoj slovenski jezik je zatajil in je pozabil, da se je pri planinskih kmetih preživel in od njih obogatel. Sedaj pa je v zahvalo z nemčurji na Dunaj pobegnil in svoje občane in slovenske kmete skušal očrniti. Slovenci! Ko bo prišel čas občinskih volitev, le volite še enkrat za župana takega človeka, kateremu ste dobri, če rabi vaš denar, drugače pa se družijo z vašimi najhujšimi nasprotniki. — F. A.

Listnica uredništva.

Podoba: Cenzura bi ne dovolila, da bi vaš članek zagledal beli dan. Mogoče, da bomo kaj mallega porabili. Sicer pa vam bele lise v „Gospodarju“ itak povejo dovolj. Pišite še kaj! Pozdrave! — **St. Lenart** pri Veliki Nedelji: Upamo, da bo doletni župan še enkrat postal navdušen Jugoslovane. — **Haloze:** Dopis je tožljiv. Smo napravili izveček. — **Ljutomer:** Smo premajhni, da bi priobčevali pesmi. Pišite raje kaj drugega. Pozdrave! — **Sv. Križ na Murskem polju:** Nismo nič dobili. Vaše sedanje pismo pa še le pred sklepom uredništva. Pozdrave! — **T. P., St. Pavel:** List ne izhaja več.

Vpisovanje na ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru. Na cesarja Franca Jožeta I. jubilejnim učiteljskem šolskih sester v Mariboru je vpisovanje za I. letnik šolskega leta 1918-19 v četrtek, dne 27. junija ob 8. do 10. ure dopoldne. Sprejemni izpit se začne istega dne ob 10. uri dopoldne.

Plakati vojnega albuma pešpolka št. 87. Te dni so se razobesili po Celju in ostalih mestih in krajih polkovnega nadomestnega okraja plakati, ki napovedujejo s podobo in besedo izdajo vojnega albuma 87 tnikov. Plakat je delo dunajskega umetnika Rolanda Strasserja ter vzbuja s svojim krepkim slikanjem naših vojščakov splošno pozornost. Prodaja kratko vsebino vojnega albuma, ki bode sporočal v obsejni obliki sodobnikom in potomcem slavne dogodiljaje hrabrih pripadnikov 87. polka tekom svetovne vojne. Cena proti predplačilu 30 K za ljudsko 40 K za krasotno izdajo je čudovito nizko nastavljena, ako pomislimo, da bode vsebovalo to krasno spominsko delo v obsegu približno 400 strani kakih 1000 umetniških slik po zanimivih vojnih posnetkih. Priporočljivo je torej za vsakega, ki je v zvezi s spodnještajerskim domačim polkom, da ne zamudi subskripcijskega roka, ki poteče dne 1. julija 1918 ter si z naročitvijo pravorasno zagotovi to dostojno in mikavno spominsko knjigo. Naroča se pri uredništvu „Albuma“, c. in kr. pešpolk Celje.

„O ljudskem zdravju“, je naslov knjižici, obsegajoči 80 strani, ki jo je spisal dr. Alojz Založkar. Izdala in založila jo je Tiskovna zadruga v Ljubljani. Vsebina: Plodovitost, marljivost, naravni prirastek, padanje števila porodov, vpliv spolnih bolezni, umrljivost dojenčev, vplivi svetovne vojske, socialno zdravstvene naloge. Knjižico, ki se naroča v Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6 in stane 1 izvod s poštnino vred 4 K, priporočamo.

Loterijske številke.

Trst, 12. junija 1918 85 48 45 83 22
Dunaj, 15. junija 1918 61 39 53 26 84

Mala naznanila.

Ena beseda stane 10 vinarjev.

XX Kupi se: XX

Malo posestvo ali gostilna v slovenskem kraju se kupi za 8000 K gotovine. Ponudbe pod „Slovenska okolica št. 779“ na upravnistvo SL G.

Kupim prase 6 — 8 tednov stare in dam razen plačila možko sukno in opranik. M. Koprivnik pod Kalarijo, Badlgase Vila 15. Maribor. 763

Kovačija ali mlin na vodo, zraven tudi nekaj posestva z gostilno ali branjarjo želi kupiti. Naslov v uredništvo „pod I. O. 767“ ceno in pjasnila takoj. Najljubše na Sp. Štajerju blizu koloivora.

Kupim kravo in kožo, dobri molznici ter srednje velikega psa za verigo, dobrega čuvaja. Marija Grobelnik, Celje, Gaberje 21. 764

Lesna trgovina I. Ceter v Celju kupuj vedno žagan les mehak in trd, stavljeni ali tesan les, okrogel les, les za jame, kostanjev ali hrastov les in se naj mu pošljejo tozadevne ponudbe. 692

Za vojne invalide iz Slov. Štajerje želimo nakupiti manjša posestva, in gospodarska poslopja poleg potrebnih zemlji, ki bi naj služila kot domovi za vrtnike se vojne. Cena K 8000 do 10.000. Ponudbe z natančnim opisom posestva se pošljejo na „Štajersko deželno komisijo v Gradcu, Hans Sachsagasse št. 1. Deželna komisija za vračajoče se vojne. 685

Kupi se manjša trgovska hiša, na dobrem prostoru z nekaj poselitvami. Cenjene ponudbe z natančnimi podatki na naslov: Filip Izlaker, št. 11 pod Turjakom pri Misljajah. 659

Jesenov, hrastov, orehov, bukov in druge okroge in razrezane trde lesove kupuje tvrdka Viljem Herbatšek, Dunaj VII./5. 687

XX Proda se: XX

Mlado težko kobilu, krotka proda Kartin, trgovca, Gornja Poljskava pri Pragerskem. 763

Dva srednje težka voza, postelj s pokrivalom z vlogami in madracami se proda. Maribor, Hamboldgasse 6, Melje. 775

Posestvo se proda. Redi se 3 goveda. Anton Žvar, Presladol, Rajhenburg. 760

Proda se lepo posestvo blizu Maribora, lepa hiša z 2 sobama, 2 kuhinji, hranilnica, klet, hlev, njiva, travnik vrt in vodnjak. Dogaše 49, Maribor. 762

Različne suhe hrastove deske in bruna 2/2 do 4 metre dolge, 10 — 35 cm široke in 2 — 5 cm debele proda Ivan Pobežin v Mariboru, Gabriel Haskelgasse 5. 761

Jurij Pevec, posestnik, Zibika p. Pristova, postaja Mestnje ima dobrega belega vina 20 hl na prodaj. 771

Močne dele ostre ke usnja za čevljarje pripravne za popravilo čevljev in sandal. Cena K 30.— in ena mala 19 kg. K 10.—. Če se le krat rabljena pre a iz hrastovega lesa. Cena K 60.—. Proti predplačilu ali po povzetju M. Schaffer, Belšak, p. Pliberk, Koroško. Znamka za odgovor. 768

Krasni oder nor, velik, moderne sestave, oida požarna bramba v Hočah pri Mariboru. J. Pfeifer, načelnik. 727

Motorje na bencin

za gonitev mlatilnic, mlinov i. t. d., po 3 in 5 konjskih sil pošilja J. Pfeifer, tovarna v Hočah pri Mariboru. Štajersko. Prevzame tudi popravila motorjev. 728

Gostilna z mesarijo v trgu z vsemi uradi na Spod. Štajerskem s sosednjim poslopjem, 3 orale goveda, velik vrt. Se proda za 87 000 K. Naslov: Uprava „Realitäten-Markt“, Gradec, Hamerlinggasse 6 (4 20) 788

Električno planino za 3000 K se proda. Krihuberjeva ul. 26. 722

Prodaj posestvo na solčni legi v lepem kraju, Meri 3 orale. V mariborskem okraju. Naslov v upravnistvu pod št. 704.

Gostilna in mesarija z ledenico pri Sv. Trojici v Slov. gor. velika njiva, vrt se pod dobrimi pogoji prodaja ali da v najem. Naslov: Zerčič Al., valčni mlin, Ptuj. 647

Dobro mlinsko kamenje

(za žrnje) ima v zalogi J. Pfeifer v Hočah pri Mariboru. 729

Enonadstropna hiša v Mariboru z velikim vrtom in hlevom se takoj prodaja. Naslov v upravnistvu pod „Hiša št. 708“.

XXXXXXXXXXXX

Premog

(ostrovski) za kovače in fini graški koks je zopet v zalogi za kovače, ki stanujejo v mariborskem okrajnem glavarstvu. Glavna zaloga H. Andražič, trgovina z železom v Mariboru, Koroško prometne. 702

XXXXXXXXXXXX

Enonadstropna

hiša v Mariboru s 14 stanovanji se takoj prodaja. Naslov v upravnistvu pod „Hiša št. 690“.

Zadruga v Račah prodaja železne mlince za zrnje, Frankovo cikotijo ter dobi v kratkem žico s trnkami (Stacheldrath). 617

Imam iz kamnoloma Donačke gore vsakovrstne mlinske kamne na prodaj. Tudi žrnje za domačo rabo. Jožef Planina Bogatec, Štajersko. 557

Poskrbim vsakemu železni mlinu za vsako vrsto zrnja mleti; lahko en sam otrok žene. Cena 105 K. Če si vsak sam po nje pride, mu lahko vse razkažem. Janec Deutschmann, Selnica ob Muri. p. Sv. Ilj v Sl. goricah. 608

Moški čevlji št. 43 za štrpaci, močni, s pravimi predvojimi kožnatimi podplati, samo parkrat nošeni, se prodajo za K 200.—. „Mehla“, Gradec, Steyrerg. 6/2. nadstr. 786

Vila v Mariboru z gospodarskim poslopjem, ca 1 oral vrt, blizu tovarne, kolodvoru in vojašnice 6 velikih in dve mali sobi, 1 soba za posle in kopanje, klet. V gospodarskem poslopju stanovanje, perilnica, konjski hlev, kolarnica, in vrtnarska hiša. Cena 80 000 K. 23 080. Lahko ostane. Pojasnila: Janec Welt, Pobrežje, Fraustandstr. 42 pri Mariboru. 753

XX Službe: XX

Deklica za vse, ki ume t. d. vrtarska dela, se takoj sprejme. Göttheustraße 18/1, Maribor. 777

Sprejme se na večje posestvo, kjer je tudi gostilna, pošteno snažao dekle od 18 leta naprej, z lepimi spridevali. Imeti mora vsele do vsakega dela. Sprejme se tudi tak, ki se ni nikjer služil, ako je voljna vsakega dela naučiti. Služba je blizu cerkve in kolodvoru. Več pove upravnistvo pod „dekle“ št. 718.

Bolniški strežaj, slovenskega in nemškega jezika zmogen, s popolno oskrbo in 80 K mesečne plače se takoj sprejme. Uprava deželne hiralnice v Voj. iku. Potni stroški se ne povrnejo. 741

Iščem za svoje posestvo v Košnici pri Celju oženjena majerja, ki bi pripeljal v službo poleg sebe in žene vsaj še eno delavsko moč. Plača po dogovoru v gotovini in pridelih. Nastop službe takoj. Dr. Anton Božič, odvetnik v Celju. 705

Trgovski pomočnik, mešane stroke išče službo. Franc Golob, Kočno, Laporje pri Poljčanah. 706

Sprejemem v uk dva učenca. Ivan Rebek, ključavničar, Celje. 642

Kovaškega učenca sprejme Bezjak Vincenc, Tezno 80, Maribor. 69

XX Razna: XX

Vzame se za daljšo dobo v najem ali kupi kmetstvo posestvo v vrednosti do 20.000 K, kjer bi se lahko redilo 3 goveda, s potrebnim pritlikino. Plača takoj. Nujne ponudbe pod št. 704. B. V. Brezje p. Mozirje poste restante. 749

Dobre kol z dobrim gumijem se išče v zamenjavo za prasce ali se plača. Domaschnian, Sodnijska ul. 25, I. nadst. Maribor. 780

Za mast in druga živila se zamenjajo laneni prti, moška obleka za dečke (16 let.) čevlji, obleka za ženske. Maribor, Ferdinandova ulica 9, III nad. vr. 7, (Ream) 781

Iščem mlin v najem v dobrem kraju in s stalno vodo. Ponudbe na naslov: „Mlinar št. 783“ na upravnistvo tega lista.

Imam v zalogi sukna, volne, družka, bombaža. Mihael Verstovšek, Bojsno pri Brežicah. 78

Potrebujem za dojenčka 1 liter mleka vsak dan na dom, plačam dobro in za nagrado dam vsak teden tobak. Mlinska ulica 37. Maribor. 770

En mesec star otrok (deklica) se da za svojo ceno. Naslov: hišaica, Fleischergasse 3. Maribor. 769

Za jesenske svinje zamenja obroče za polovnjake koe za konje ali odeje. Prašanja na upravnistvo pod št. 745.

Vojni vjetniki, ki so se vrnili iz Rusije — in jim je znano, kje se nabaja in zakaj se ne vrne iz vjetništva Vincenc Golob, ki je služil pri domobranskem polku št. 4 kot pionir v Smohorju in je bil vjet leta 19 4, se prošjo, da blagovolijo sporočiti to: Mariji Golob, pri Sv. Marjeti na Pesnici, Maribor. 766

Zahvala.

Vsem, kateri so spremljali 14. maja t. l. blagorodnega gospoda

Franc-a Orešec,

c. kr. profesorja

K večjemu počitku od Sv. Petra na Goro izrekamo najprihodnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo pred. g. župniku Štrakinju za spremstvo in premilo slovo, ki so ga govorili ob grobu, g. kaplana, g. šolskemu svetniku A. Fraso, č. šolskim sestram ter vsem prijateljem in znancem, ki so mu izkazali zadnjo čast.

Priporočamo dragega pokojnika v molitev in blag spomin.

Sv. Marjeta ob Pesnici.

759

Žaluječi sorodniki
Janez Orner in rodbina Stancer.

Dve lodnasti odeji se oddajo za mast ali denar in za živila. Koroška ulica št. 76. Maribor. 774

Dve novi moški srajci, vrata širina 41 cm in stoječi ovratniki 6 cm visoki, nadalje 2 bluzi za pranje se zamenja za mast in moko. Maribor, Brandisgasse 1/I. 776

2 novi posteji, kakor tudi starinska trda postelj, stara omara s predali, omara za meso, razne mizarske reči, žagice in napenjače se zamenja za mast, fino moko, olje ali druga živila. Nadalje veliko orleandro in velik španski bežev v posodi se proda. Vpraša se pri g. Majcen, Maribor, Viktoringhofova ulica 18. 7 8

CUDEŽNA PRIPRAVA

(igla) za popravljanje, samo K 4:0 šiva hitro kakor stroj. Najboljša iznajdba za usnje, raztrgane čevlje, konjsko oprave, odeje, vreče kakor tudi za vse vrste sukna in obleke i. t. d. Se lahko krpa in šivilje kakor hoče. Potrebno za vsakega. Jamstvo za rabo. Cena za kompletno pripravo s cvrnom, 4 različnih igel in navodilo 1 kos K 4.90, 3 kosi K 13.50. Pošilja se po povzetju. M. SVOBODA, Dunaj, III. 2. Hieggasse 13—43. 782

Tvrška Tomaž Götz

tovarna za vnovčevanje sadja in zelenjave v Mariboru ob Dravi kupi vsako množino borovnic.

Večje množine v bližnji okolici bi lahko odvozila z lastnimi vozili. Prevzame in izplača se takoj v tovarni Maribor, Tegetthoff-ova cesta št. 3. 746

Iščem dobro gostilno v najem: Mily Naveržnik Stolni trg 12. 677

Konjak.

Za oslabele vsled starosti, za slabosti v želodcu in proti izgubi telesne moči je staro vino-konjak že več stoletij znan kot priznano trepnilno sredstvo, ki oživlja duh in telo. Pošilja 4 politterske steklenice franko za K 88.—. Vino belo in rdeči burgundec od 56 l naprej dokler je še kaj zaloge po K 4:0 liter. Benedikt Hertl, veleposelnik, grad Golč pri Konjicah, Štaj. 631

Na stanovanje in hrano se vzame za pribodnje solsko leto gospodična iz meščanske šole ali učiteljica. Naslov v upravnistvu pod 680.

Cunje

vseh vrst, juta, odpadki novega sukna, krojaški odrezki, raztrgane nogavice, raztrgane moške in ženske obleke, stare posteljne odeje, koe, kosti, konjske repe, svinjske ščetine, kupuje po najvišjih cenah M. Thorinek & Co. Celje. Trgovec in nakupovalci od hiše do hiše ljubijo boljše cene. 811

Miši-podgane stenice-šurki

Izdelovanje in razpošiljanje preizkuš. radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero dobajo vsak dan zahtevalna pisma. Za podgane i. miši K 7 5 za šurke K 8 80; tinktura za stenice K 2 —; uničevalec moljev K 2 —; prašek proti mrčesom K 1 50 in K 5 20; sem spada joči razpraševalec K 1 20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1 20; mazilo za uši pri živalih K 1 50; prašek za uši v obleki in perilu K 2 —; tinktura za bolhe pri pseih K 1 20; Prašek proti kurjam ušem K 2 —; tinktura pri ti m česu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin K 3 —. — Pošilja po povzetju Z. vod za pokročevanje mrčesa. M. Jünker Zagreb 35 Petrijnska ulica 3. 633

Trgovci šecerijske in mešane stroke! Ker se mi je posrežilo z najboljšimi trdkami in tovarni stopiti v zvezo, postrežem (cuj. g. trgovcem v ožiru najbolje. Na zahtevo pošl. em takoj cenik. Martin Stadler, trgovska posredovalnica, Maribor, Cvetlična ulica 34. 723

Tobak dobi, kdor mi na dan presrbi v Mariboru 1 l mleka. Naslov v upravnistvu pod št. 732.

Nagrobne spomenike priporoča kamnosek Koban Franc, Rače. 667

Prodajalec s konzumskimi predmeti lahko označijo svojo trgovino, če svoj naslov izročijo lučebni tovarni Hugo Polak, Kralj. Vnograd pri Pragi Jungmanova ulica 33. Telefon pisarne 495, telefon tovarne 5455 600

LEP SPOMINI!

Doprna slika v naravni velikosti

se Vam pošlje, če mi pošljete fotografijo. Posnetek popolnoma podoben. Cena K 22.—. Prosim naročila na Marko Ernst, Gradec, Klosterwiesg. 26, Partere. 688

Cirilova Tiskarna v Mariboru vjudno naznanja vsem cenjenim odjemalcem, da je prisiljena od zdaj naprej pošiljati naročeno blago „priporočeno“, radi česar se bodo reči seveda podražile za 25. vin. Izgubi se namreč zdaj na pošti silno veliko pošiljatev, da celih velikih zavojev, česar seveda pošta ne povrne. Zato prosimo, da cenj. odjemalci kolikor mogoče naročijo več reči skupaj da se ne izda preveč za nepotrebne poštnine.

Molitveniki za birmance. Botri najrajši kupijo birmancu lep molitvenik za spomin. Prav je tako. Pa kje ga dobiti in kakšen naj bo? Kakor vsega, primanjkuje letos tudi molitvenikov, ker knjigovezi skoraj nič več ne delajo radi pomanjkanja materiala. Radi tega nekaterih molitvenikov ni več dobiti. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru še ima v zalogi in toplo priporoča nekaj sledečih prav primernih molitvenikov za birmance v različnih vezavah, vse z zlato obrezo s poštnino vred po poleg stoječih cenah:

Marija Kraljica vseh svetnikov po K 3:10; 3:30; 4:10. Marija varhinja nedolžnosti po K 2:90; 5:50. Rajski glasovi po K 2:90; 3:30; 3:80; 4:20. Čestena si Marija po K 1:90; 2:90; 3:10; 3:40. Skrbi za dušo po K 2:90; 3:10; 4:10; 4:20; 6:40. Duhovno veselje po K 3:—; 4:—; 4:30; 4:70; 4:90; 6:40; 6:80.

Jezus prijatelj otrok po K 1:80; 6:20.

Angelj varih po K 1:80; 2:20.

Kvišku srca po K 2:50; 3:—.

V nebesa hočem (za male birmance) po K 1:70; 1:90. Bogumila po K 3:90; 4:90.

Za birmance najbolj priporočamo „Duhovno veselje“, ali kakor se tudi imenuje: Pridi sv. Duh, ker obsega ravno nauk o sv. Duhu in razne pobožnostik Boga sv. Duhu. Jako dober je tudi molitvenik; Bogumila, (za večje deklice).

Naročili smo od navedenih knjig tudi boljše, dražje vezave, a še dozdej sploh nismo nič dobili. Ako dobimo, jih še objavimo.

Ti molitveniki se lahko naročijo pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Dopostali se bodo priporočeno.

POZORI!

POZORI!

Velika zaloga gotovih volnenih oblek za moške, dečke in otroke, modre obleke za birmo cajgnate obleke in hlače proti rabilnim listom (Bezugschein) se ceno prodaja

Ignacij Božič,

krojač za gospode in gospe,

Maribor, Tegetthof-ova ulica št. 34, nasproti hotela „Stadt Wien“.

Zahvala.

Ob pretresljivi izgubi našega blagega očeta, posestnika in župana v Šalincih,

Franca Muršič-a,

nas je poleg sv. vere najbolj tolažilo prisrčno sočutje in iskreno sožalje, ki so nam ga v onih dneh žalosti razodevali naši sorodniki, sosedji, znanci in prijatelji. Zato se čutno dolžne, da se tem potom vsem iz dna duše zahvalimo, najprej onim, ki so prvi pomagali na kraju nesreče in nepozabnega rajkega vzeli začasno pod streho, potem vlč. g. župniku Jos. Weigl za spodbudno slovo, nadalje križevskemu pevskemu zboru, posebej njegovemu pevovodju vlec. g. nadučitelju An. Herzog, za sočutno žalostinko, vsem sorodnikom in znancem iz domače in tujh župnij, sploh vsem, ki so prejšnjega našega očeta spremili na njegovi zadnji poti: „Bog Vam plačaj stotero!“ — Priporočamo ga v blag spomin in vročo molitev!

Zalujoča rodbina Muršič-eva
v Šalincih.

Dolžnost,

najbolj neizprosna vseh zapovedi,
pa tudi

**preizkusni kamen
vrednosti ljudstva**

zahteva zapovedljivo, da podpiše
vsak Avstrijec

8. vojno posojilo

Posojilnica v Gornji Radgoni

sprejema prijave na

VIII. VOJNO POSOJILO.

Kdor

hoče domovini služiti in svojce varovati naj
podpiše na 8. vojno posojilo
potom

872

zavarovanja na vojno posojilo

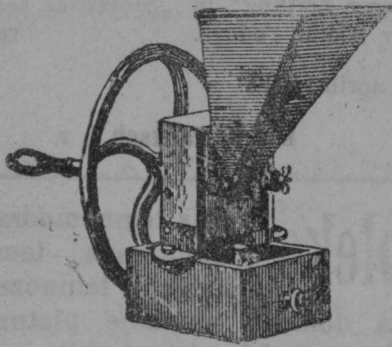
pri c. kr. avstrisk. skladu za vojaške vdove in
sirote, zavarovalni oddelek.

Pojasnila daje in priglasnice sprejema ekspozitura v Mariboru, Sodnijska ulica 14, ter okrajne poslovalnice v Celju, Brezicah, Slov. Gradcu, Ptuj.

Kupujem po najvišjih dnevnih cenah
strd, vosek, suhe gobe, janež in kumno.

IVAN RAVNIKAR, Celje.

Naši izvirni ročni mlini

z napravo za drobljenje, regulirani za fino mletje in za šrotanje vsake vrste žita, s posebno trdimi in trpežnimi kovinskimi ploščami, ki se lahko izpremenijo prekašajo vse druge to-

zadevne fabrikate. Jamstvo za vsak mlin.

Obrazec I z mahalnim kolesom, sebojemalcem, lijakom in ročnico, v eni uri se zmelje 25 kg K 160.

Obrazec II s polžem (namesto s sebojemalcem) lijakom, ročnica, v eni uri zmelje okrog 25 kg K 120.

Obrazec III z ročnim mahalnim kolesom brez polža v eni uri se zmelje okrog 15 kg K 95.

Pošilja se, če se plača naprej, poštne prosto (pri povzetju se zaračuna poština) po: uradu za poljedeljske stroje GUSTAV TINTNER, Dunaj III/72., Neulinggasse 26. — Zastopniki se iščejo.

674

Barva za obleke

se dobiva pri slovenski tvrdki

Ivan Ravnikaar,

Celje.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice 1 K 80 v. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“, Maribor, Glavni trg št. 15, blizu rotovža.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se prepričal da res pomagajo, Vam izrekam lepo hvalo ter priporočam to zdravilo vsem svinjerejem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. S pozdravom Ivan Škorjanc.

Srednja vas, dne 6. avgusta 1916.

525

Moštna esenca.

Z eno steklenico moštne esence 20 K lahko pripravite 150 litrov izborne domače pijače. Za pripravo te izvrstne in neškodljive domače pijače se je dobilo uradno dovoljenje. Dobiva se samo v medicinski drožeriji **Maks Wolfram**, Maribor, Gosposka ulica 33.

565

Krapina-

toplice

lečijo

protin

reumo (trganje),

padavico

(Ischias).

Dobra preskrba zagotovljena. (Klenz.)

Kupujte le domač izdelek, to je:

Emona

476

Dobiva se v vseh prodajalnah!

Pohištvo

za spalne in jedilne sobe, knjižnice i. t. d., kuhinjska oprava, posamezne omare, postelje, mize, stole, predalčne omare iz mehkega in trdega lesa, otomani, spalniki divani ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva po jako nizkih cenah samo v trgovini

KAREL PREIS,
Stolni trg št. 6., Maribor.

Ceniki zastoj!

Slobodno na ogled!

Razpošiljam na vse strani pohištva.

546

Srab, srbečico, garje

odstrani takoj dr. Emil Flescheve

originalno, postavno zavarovano

457

„Skaboform“ - mazilo.

Poskusni piskreček K 230, velika posoda K 4—, pesoda za celo družino K 11—. Pri večjih naročilih za živali veljajo sledeče cene: 1 kg K 25—, 5 kg K 100—, 10 kg K 180—, 25 kg K 400—. Ekspedicija franco. Dobiva se edino le pri izdelovalcu: Dr. Emil Flesch, Kronska lekarna, Győr (Raab), Ogrsko.

Prva slovenska razpošiljalnica
svetovnoznanih srebrnojeklenih.

KOS z znamko dvoj-
ni orel z mečem,

katere so iz najboljšega najvlačnejšega jekla, lahke, na las tanko izdelane, najlepše izdelane in za vsak kraj rabljive, se toplo priporočajo.

Za vsak komad se garantira.

Pri naročilu 10 komadov, se dca en komad zastoj!

Kmetovalci, ogibajte se manjvrednega židovskega blaga!

Zahvalajte cenik!

465

Edina zaloga: Ad. Gaisa nasl.

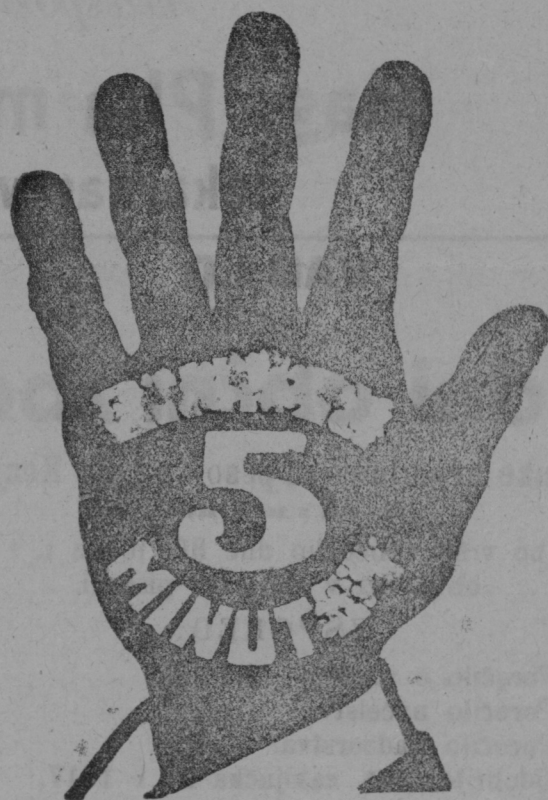
Viktor Pillh, Žalec

v Savinjski dolini.

SENZACIONALNA NOVOST

LURION

крема-восек за чевље.

V 5 MINUTAH

more vsak od 1 komada LURION
крема-воска за чевље skuhati četrt
kilograma najboljši kreme za čevlje
Cena 2— K. Dobiva se povsod!

Montanwachs-Werke

A. G.

Dunaj, IX.

Nussdorferstrasse št. 20.

LEKARNA „K ZAMORCU“

se preseli dne 19. jun. t. l. z
Glavnega trga

št. 3. v

GOSPOSKO ULICO

število 12.

S tem, da to naznanjam cenj. krogu odje-
malcev, beležim

velespoštovanjem

Mag. Pharm Karl Wolf,

lekarnar v Mariboru.

749

VABILO

na

redni občni zbor

Kmetijske hranilnice in posojilnice v Konjicah,
reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo dne 30. junija t. l. pop.
ob 4. uri v zadržni pisarni.

VSPORED:

1. Poročilo o izvršeni reviziji.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev rač. zaključka za l. 1917.
5. Slučajnosti.

Ako bi ob določenem času občni zbor ne bil
sklepten, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor
na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki
bo sklepal ne glede na število udeležencev.

764

Načelstvo.

Naznanilo.

Zavarovalni oddelek, ekspozitura v
Mariboru c. kr. avstr. zaklada za
vdove in sirote naznanja, da se z
dne 15. t. m. preseli okrajna poslo-
valnica, ki je bila do sedaj v poslo-
pju c. k. okrajnega glavarstva, v pro-
store ekspoziture, Sodnijska ulica
št. 14.

748

8 vinarjev

(za enodopisne)
Vas stane moj ce-
nik, katerega vam
na zahtevo po-
šljem zastonj.
Prva tovarna ur
Ivan Konrad,

c. in kr. dvorni dobavitelj v
Mostu (Brüx) št. 1953 (Česko.)
Nikljasce ali jeklene anker-ure
K 20.—, 28.—, 30.—, iz bele
kovine (Gloria-arebro), goldin
ali jeklene Remont-ure z dvoj-
nim pokrovom K 35.—, 40.—,
50.—, 60.—, Budilke K 16.—,
18.—, 20.—, Triletne jamstvo.
Pošiljanje po povzetju. Zamen-
java dovoljena ali denar nazaj.
(3 Duk.)

KUPUJEM:

les za jame od 12 cm
naprej nadalje
mehak okrogel les,
smrekovo lju-lansko i.
blje, čreslo letošnje
kostanjev les od 10 cm
hrastov les naprej.

Prosim ponudbe s skraj-
nimi cenami, množin in
navedbo roka za oddajo

VINKO VABIČ,
Žalec, 7 Južno Štajer.

Kulantno poslovanje,
Takojsne plačilo proti
duplikatom,

(4 Mosse.)

Vino in sadni meš, motno, pokva-
rjeno, zavreto kakor tudi diši po
plesnobi se popravi. Prosi se vzor-
ec poslati na naslov: Peter Sker-
bec pri deželnem odboru, Gorica,
Primorje.

XXXXXXX

Razglas ali vabilo

na

redni občni zbor

kmečke hranilnice in posojilnice r.
z. z. n. z. v Pišecah,

kateri se vrši dne 7. julija ob 3. uri popoldan v
posojilniških prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem
občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1917.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi se v določenem času ne zbralo za-
dostno število zadružnikov, vrši se pol ure pozneje
drug občni zbor z istim dnevnim redom, ne glede
na število zadružnikov in bo veljavno sklepal.

747

Načelstvo.

Vsak

previden kmetovalec

si naroči že sedaj svoje

žrmlje (domač mlin),

kotelj za žganje,

parilnik za krmo,

kakor tudi druge tu ne naznanjene predmete, po-
ljedeljske stroje in orodja, da se mu jih more pra-
vočasno poslati po Specialni razpošiljalnici za stroje:
Alpenländische Verkaufsstelle „zum Landwirt“, Leoben,
Langgasse 1. Gr. Štaj. — Zastopniki se iščejo.

Dne 22. junija 1918 ob 8. uri zjutraj se bo pri cerkvi
sv. Maksimilijana v Gaberju pri Celju vršila

dražba koni in žrebet,

ki niso sposobna za vojno službo.

Kupci morajo imeti legitimacijo politične oblasti.

Oddelek za nadomestne konje

753

štacije za retabliranje pri gorski artileriji v Celju.

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU,

reg. zadruga z neom. zavezo.

Obreštuje hranilne vloge po 3 3/4 %. Za nalaganje
po pošti na razpolago položnice poštne hra-
nilnice št. 92.465.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na
poročstvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje poso-
jilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Urađuje vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.
Hotel beli vol. Graška (Cesar Viljemova) ce-
sta št. 9.

U VIII 134/18-5

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Mariboru, odd. VIII, je raz-
sodilo:

Obtoženka Neža Gassenburger, rojena 3. januarja 1858
v Hotinji vasi, kat. vdova, posestnica na Podovi št. 35, do-
sedaj nekaznovana,

je kriva,

da je dne 21. februarja 1918 v Podovi od Antona Spa-
nningerja za krmiljeno svinjo z živo teže 155 kg zahtevala
2100 K, da je torej izrabljajoč izredne po vojnem stanju
povzročene razmere zahtevala za potrebnost očividno pre-
tirano ceno.

S tem je zakrivila prestopok draženja po § 20 ces.
nar. z dne 24. marca 1917 št. 131 drž. zak. in se obsodi
po istem zakonitem deločilu z uporabo § 266 kaz. zak. na

5 (pet) dni zapora, in na

300 (tristo) kron denarne globe,

na mesto katere stoji v slučaju neizterljivosti 14 dnevni
zapor, nadalje po § 366 k. p. r. na plačilo odškodnine v
znesku 600 K zasebnemu udeležencu kovaču Antonu Spa-
nning-ru, sedaj črnovojniku pri strelskem polku št. 26 v
Mariboru, kakor tudi v smislu § 389 k. p. r. v povrnitev
stroškov kaz. postopanja in izvršitev kazni.

V smislu § 45 zgoraj navedene ces. nar. se odredi,
da se ta sodba brez razlogov na stroške obtoženke enkrat
objavi v časniku „Marburger Zeitung“ in „Slovenski Go-
spodar“ in javno nabije v občini Podova.

750

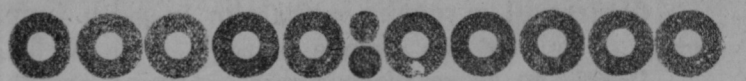
V Mariboru dne 5. aprila 1918.

Bonča l. r.

Dr. Oswatitsch l. r.

Barvo za obleko, črna temnomodra,
temnorjava, tem-
nordeča, temnoze-
lena in temnosiva za domače barvanje platna,
volne in svile v zavojčkih a 50 vin: pošlja na
zunaj franko, če se pošlje naprej znesek ali pa
proti povzetju: H. Billerbek, Maribor, Gosposka
ulica št. 29.

699

Kmetska hranilnica in posojilnica v Ptuj

reg. zadr. z neom. zavezo,

Minoritski samostan.

Obreštuje hranilne vloge po 3 1/2 %. Za nalaganje
po pošti so na razpolago položnice po-
štne hranilnice št. 118.060.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na
poročstvo in zastavo. Vknjižbo izvršuje
posojilnica brezplačno; stranka plača
le koleke.

589

Urađuje vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne.